

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 27.03.1996
KOM(96) 114 endelig udg.

**STATUSRAPPORT
1995**

**OM TILNÆRMELSE AF MEDLEMSSTATERNES LOVGIVNING VEDRØRENDE
TELETERMINALUDSTYR, HERUNDER GENSIDIG ANERKENDELSE AF
OVERENSSTEMMELSE, SUPPLERET MED HENSYN TIL SATELLIT-
JORDSTATIONSUDSTYR**

(forelagt af Kommissionen)

INDHOLD

0	SAMMENFATNING	3
1.	INDLEDNING	5
1.1	Rapportens opbygning	6
2.	VIRKEMÅDEN AF DIREKTIV 91/263/EØF OG 93/97/EØF	7
2.1	Vedtagelse af fælles tekniske forskrifter (CTR)	8
2.2	Status over det hidtidige arbejde	9
2.3	Emner for nye fælles tekniske forskrifter (CTR)	17
2.4	Markedsdækning	17
2.5	Procedurer til overensstemmelsesprøvning	18
2.6	Enkeltheder i direktivet om satellitjordstationer, 93/97/EØF	19
2.7	Ordninger til gensidig anerkendelse	20
2.8	Forholdet til EFTA-staterne	21
3.	PROBLEMER, SOM ER MØDT I FORBINDELSE MED GENNEMFØRELSE AF DETTE DIREKTIV	23
3.1	Erfaringerne med gyldighedsområdet af direktiv 91/263/EØF	23
3.2	Dækning af radioudstyr	26
3.3	Mærkningsordning	26
3.4	Standardiseringsprocessens langsommelighed	27
3.5	Erfaringerne med udarbejdelse af teknisk basis for regelfastsættelse (TBR)	29
3.6	Harmoniserede standarder og fælles tekniske forskrifter (CTR)	30
3.7	Konkurrence mellem udpegede laboratorier	32
3.8	Mulighed for løbende tilpasning af processer, der støtter direktiverne	32
3.9	Overensstemmelsesprøvning	33
4.	FREMTIDSPERSPEKTIVER	34
4.1	Væsentlige krav	34
4.2	Procedurer til overensstemmelsesprøvning: tid til forenkling	35
4.3	Ændringer af direktivets anvendelsesområde	36
4.4	Rationalet for et direktiv for radioudstyr	36
4.5	Forholdet til ETSI	37
4.6	Liberalisering af infrastruktur	37
5.	KONKLUSIONER OG ANBEFALINGER	39

ANBEFALINGER		40
BILAG I	VEDTAGELSESPROCESSEN FOR FÆLLES TEKNISKE FORSKRIFTER (CTR)	42
BILAG II	ANTAL PERSONER MED SÆRLIGE BEHOV I EUROPA	44
BILAG 3	FORTEGNELSE OVER BEMYNDIGEDE ORGANER	45
BILAG 4	EFT-HENVISNINGER FOR VEDTAGNE FÆLLES TEKNISKE FORSKRIFTER (CTR)	49

0. SAMMENFATNING

Dette er den første statusrapport, som forelægges Rådet og Europa-Parlamentet i henhold til artikel 15 i Rådets direktiv 91/263/EØF af 29. april 1991 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning vedrørende teleterminaludstyr, herunder gensidig anerkendelse af dettes overensstemmelse, og i henhold til artikel 17, stk. 1 af Rådets direktiv 93/97/EØF af 29. oktober 1993, der supplerer direktiv 91/263/EØF ved at medtage satellitjordstationsudstyr.

Formålet med disse direktiver er at indføre hensigtsmæssige regler som ramme for et enhedsmarked for alle typer teleudstyr lige fra almindelige telefoner til de mest avancerede multimedieteleterminaler som er nødvendige i informationssamfundet. Dette enhedsmarked kræver fri bevægelighed af sådanne terminaler i hele Unionen, mulighed for tilslutning til et vilkårligt net samt en enkelt, strømlinjet godkendelsesprocedure. I direktiverne angives et harmoniseret system til overensstemmelsesprøvning og opstilles rammer for anvendelse af harmoniserede europæiske normer som fælles tekniske forskrifter (Common Technical Regulations, CTR) indeholdende de væsentlige krav, der skal sikre kompatibilitet mellem terminaler og net. Denne harmonisering af terminaludstyr må opnås i rammerne af telenet, som i sig selv langt fra er harmoniseret.

I rapporten belyses den særlige karakter af disse to direktiver, som bygger på den nye metode og anvender en dobbelt fremgangsmåde, bestående i henvisninger dels til harmoniserede normer for sikkerhed og elektromagnetisk kompatibilitet, dels til obligatoriske krav om opfyldelse af bestemte teleforskrifter.

Tilsammen udgør disse direktiver et forenklet sæt regler for markedsføring i det indre marked af teleterminaludstyr og satellitjordstationer og retten til at tilslutte og anvende sådanne produkter uden yderligere administrative procedurer. Hovedmålet har været at få en étrinsprocedure på dette område.

Indtil nu er vedtaget 9 fælles tekniske forskrifter (CTR), som angiver obligatoriske væsentlige krav for hovedområderne GSM, DECT, ERMES, EURO-ISDN og faste linjer til ONP. Endnu et sæt CTR omhandlende datanet, analoge PSTN, TFTS, etc. er under vedtagelse. Skønt disse CTR harmoniserer vigtige markedssegmenter såsom GSM-mikrotelefoner, er der store markedssegmenter, som mangler at blive taget op, således PABX, de vigtigste telefonsystemer og simple telefoner.

I rapporten redegøres for de problemer, der er opstået, især i form af den lange tid, det tager at udarbejde de nødvendige tekniske specifikationer og prøvningssekvenser til typegodkendelse.

Navnlig har industrien givet udtryk for, at den nuværende ordning er for tungt arbejdende og bureaukratisk som redskab til harmonisering af markedet for telekommunikationsudstyr.

På grundlag af erfaringerne til dato og en analyse af direktivernes anvendelsesområde anses følgende dispositioner for nødvendige:

- i. Lempelse af de procedurer, som de bemyndigede organer anvender ved overensstemmelsesprøvning.
- ii. Udvidelse af direktivets anvendelsesområde til at omfatte alle typer af teleudstyr, der anvender radiofrekvensspektre.
- iii. Grundig gennemgang af myndighedsbestemmelserne og navnlig af de to direktiver med henblik på tilpasning til markedets nye dynamik og behovet i fremtidens europæiske informationssamfund.
- iv. Bedre vejledning om myndighedsforskrifter til ETSI.
- v. Bedre arbejdsmetoder i ETSI's udvalg for erhvervsmæssig telekommunikation (ETSI TC/STC).
- vi. Afkortning af den tid, der går fra en foreslået foranstaltning er vedtaget af udvalget for godkendelse af terminaludstyr (ACTE) til den pågældende CTR offentliggøres i EF-tidende.

Disse anbefalinger findes i rapportens afsnit 5.

1. INDLEDNING

Et af de mål, der opstilledes i grønbogen om etablering af et fælles marked for teletjenester og -produkter i Europa (1987) var liberalisering af terminaludstyr. Indtil da havde de statsejede teleselskaber i de fleste medlemsstater haft monopol på levering af terminaludstyr, hvilket af selskaberne begrundedes med behovet for en koordineret funktion mellem nettet og udstyret.

Efter udsendelsen af grønbogen og den nyeste vigtige udvikling inden for kommunikationsteknologien er en liberalisering af markedet for terminaludstyr blevet praktisk mulig. Behovet for en koordineret funktion mellem nettet og udstyret kan fuldt ud opfyldes gennem typegodkendelsesprocedurer, hvor terminalens overensstemmelse med tekniske specifikationer kontrolleres.

Rådets direktiv 85/361/EØF om første trin af en gensidig anerkendelse af typegodkendelse af teleterminaludstyr var et indledende skridt i oprettelsen af et enhedsmarked for denne sektor. Efter ordningen fastlagt ved dette direktiv kunne en producent eller distributør få sit produkt prøvet efter den relevante NET (Norme Européenne de Télécommunication) på ethvert laboratorium, der er anerkendt af det nationale organ og anmeldt til Kommissionen. Det pågældende laboratorium udfærdigede en overensstemmelseserklæring og en prøvningsrapport, som kunne indgives til andre nationale instanser, således at man undgik yderligere afprøvning i hvert land. Denne ordning betegnes gensidig anerkendelse af prøvningsresultater. For at opnå typegodkendelse måtte man imidlertid indgive ansøgning til myndigheder i hvert enkelt land. I direktiv 86/361/EØF indbyggede man således princippet om "gensidig anerkendelse af resultaterne af overensstemmelsesprøvning med fælles specifikationer for overensstemmelse", hvilket bidrog til etablering af et enhedsmarked i denne sektor.

Dette første fase direktiv ophævedes i november 1992 med ikrafttræden af teleterminaldirektivet 91/263/EØF. Med dette direktiv fik man en étrins godkendelsesprocedure, herunder tilslutningsret, således at udstyr godkendt i én medlemsstat øjeblikkelig kan markedsføres og sættes i drift i alle andre medlemsstater uden yderligere administrative procedurer. Desuden gives i direktivet en række definitioner af væsentlige krav, som er nødvendige som sikkerhedsforanstaltning som følge af de tekniske egenskaber af de offentlige net. Med vedtagelsen af direktiv 93/97/EØF blev anvendelsesområdet yderligere udvidet med satellitjordstationer.

Med disse direktiver var det målet at realisere gennemførelsen af et indre marked for teleterminaludstyr. Desuden gav direktiverne mulighed for, at Fællesskabet kan forhandle aftaler om gensidig anerkendelse med tredjelande og derved udvide étrinsystemet for godkendelse og tilslutning uden for de fysiske grænser af EØS. Dette skulle give EU's producenter mulighed for storskalafordele og for at konkurrere *på lige fod* på verdensmarkedet.

Hovedformålet med statusrapporten er at give en første vurdering af ordningen etableret ved de to direktiver på grundlag af erfaringerne fra det første år, hvor de har været anvendt. Hertil hører status over udarbejdelsen af de relevante harmoniserede standarder og disses omformning til tekniske forskrifter, samt over de problemer, som de pågældende myndigheder i medlemsstaterne kommer ud for i forbindelse med direktivets gennemførelse.

1.1 Rapportens opbygning

Denne rapport er udarbejdet i overensstemmelse med Rådets direktiv 91/263/EØF, artikel 15, og direktiv 93/97/EØF, artikel 17, stk. 1. Rapporten har følgende opbygning:

- Kapitel 2: skitserer de anvendte principper og procedurer for overensstemmelsesprøvning og angiver status heraf.
- Kapitel 3: gennemgår direktivets funktion og vurderer de mødte problemer.
- Kapitel 4: stiller en række forslag vedrørende direktivernes anvendelsesområder og muligheden for lempelse af procedurerne, og opfordrer til, at der udarbejdes et direktiv for radioudstyr.
- Kapitel 5: indeholder konklusioner og fire anbefalinger.
- BILAG 1. Processen ved vedtagelse af fælles tekniske normer (CTR)
BILAG 2. Antal personer med særlige behov i Europa
BILAG 3. Fortegnelse over bemyndigede organer
BILAG 4. EFT-henvisninger for vedtagne CTR

2. VIRKEMÅDEN AF DIREKTIV 91/263/EØF OG 93/97/EØF

De tekniske forskelle mellem de forskellige telenet i EU betød, at simpel gensidig anerkendelse af nationale typegodkendelser af terminaludstyr ikke var mulig. "Fri bevægelighed for terminaludstyr" kunne kun opnås ved en fælles typegodkendelsesordning baseret på harmoniserede standarder og/eller specifikationer. Til dette formål vedtoges direktiv 91/263/EØF.

Direktivet følger samme model som direktiverne efter den nye metode¹. Det opstiller en liste over væsentlige krav og pålægger standardiseringsorganerne at udarbejde tekniske specifikationer i henhold til de af Kommissionen givne mandater. Disse tekniske specifikationer, sædvanligvis udarbejdet af ETSI (Det Europæiske Institut for Telestandarder), har form af teknisk basis for regelfastsættelse (TBR). Alternativt kan de væsentlige krav være specificeret i form af europæiske telestandarder (ETS), som er besluttet ændret til harmoniserede standarder i henhold til direktiv 91/263/EØF og 93/97/EØF. Samtidig kræver direktivet, at nationale myndigheder anerkender, at produkter produceret i overensstemmelse med harmoniserede standarder antages at opfylde de "væsentlige krav" fastlagt ved direktivet. Produkter, der opfylder direktivets krav, kan efter overensstemmelsesprøvning forsynes med EF-mærke og frit omsættes i EU.

Dog afviger bestemmelserne i direktiv 91/263/EØF i visse henseender fra modellen efter den ny metode. Ifølge direktivets artikel 6 omformes harmoniserede standarder, som opfylder de væsentlige krav² (c), (d) (e), (f) og (g), således til fælles tekniske

---

¹ Grundprincipperne i denne nye metode blev fastlagt i Rådets resolution 85/C 136/01 af 7. maj 1985 (EFT nr. C 136 af 4. juni 1985) og kan sammenfattes som følger:

- harmonisering af lovgivningen begrænses til vedtagelse af uomgængeligt nødvendige sikkerhedskrav (eller andre krav af almen interesse).
- opgaven at udarbejde tekniske specifikationer betros til organisationer med kompetence på standardiseringsområdet.
- de nationale myndigheder er samtidig pligtige til at anerkende, at produkter produceret i overensstemmelse med harmoniserede standarder antages at opfylde de "væsentlige krav", der er fastlagt i direktivet.

² I direktiv 91/263, artikel 4 anføres, at "Terminaludstyr skal opfylde følgende væsentlige krav:

- a) brugersikkerhed, for så vidt dette krav ikke er indeholdt i direktiv 73/23/EØF
- b) sikkerhed for de ansatte i de selskaber, der driver de offentlige telenet, for så vidt dette krav ikke er indeholdt i direktiv 73/23/EØF
- c) krav om elektromagnetisk kompatibilitet, for så vidt de specifikt gælder terminaludstyr
- d) beskyttelse af de offentlige telenet mod skade
- e) når det er relevant, effektiv anvendelse af radiofrekvensspektret
- f) terminaludstyret skal kunne fungere sammen med offentligt telenetudstyr hvad angår opkobling, ændring, taksering, opretholdelse og nedkobling af fysiske eller virtuelle forbindelser

forskrifter (CTR), hvis overholdelse er obligatorisk. Denne afvigelse skyldes, at det sædvanligvis kun med unikke tekniske løsninger er muligt at opfylde de indbyrdes sammenhængende krav til adgang og/eller ende til ende kommunikation.

2.1. Vedtagelse af fælles tekniske forskrifter (CTR)

For at få vedtaget en CTR forelægger Kommissionen en rammeerklæring om udarbejdelse af en CTR for en nærmere angiven type terminaludstyr for udvalget for godkendelse af terminaludstyr (ACTE). Ved udarbejdelse af denne rammeerklæring har Kommissionen desuden rådført sig med udvalget for anvendelse af telebestemmelser (TRAC). Anmodningen til ACTE om at afgive en udtalelse om dette udkast til rammeerklæring finder sted efter reglerne i Traktatens artikel 148, stk. 2.

Kommissionen meddeler formelt mandat til de bemyndigede standardiseringsorganer ETSI/CEN/CENELEC, og i de fleste tilfælde vil det være ETSI, som bliver betroet at udvikle den tilsvarende harmoniserede standard, den såkaldte tekniske basis for regelfastsættelse (TBR). For at fremskynde processen kan der i praksis meddeles mandat før rådføringsprocessen vedrørende rammeerklæringen er afsluttet. Når den pågældende TBR er udarbejdet, afleveres den til Kommissionen. TRAC rådgiver Kommissionen om dens tekniske egnethed. Kommissionen udarbejder derefter et udkast til en bestemmelse om en fælles teknisk forskrift, der består af en dispositiv del og TBR. Herunder foretages yderligere rådføring. Derefter anmodes om udtalelse fra ACTE. Er denne udtalelse gunstig, gør Kommissionen det pågældende TBR obligatorisk ved at omforme det til en fælles teknisk forskrift, der offentliggøres i EF-tidende. Den pågældende CTR bliver derved retsgyldig i EU. Er udtalelsen fra ACTE ikke gunstig eller afgives ingen udtalelse, fremlægger Kommissionen forslag til Rådet om de foranstaltninger, der skal træffes³.

-
- g) terminaludstyret skal kunne fungere sammen med andet terminaludstyr via det offentlige telenet i begrundede tilfælde.

Ved begrundede tilfælde forstås de tilfælde, hvor terminaludstyret understøtter

- i) en reserveret tjeneste efter fællesskabslovgivningen eller
- ii) en tjeneste, for hvilken Rådet har besluttet, at den skal dække hele Fællesskabet;

kravene om, at sådant terminaludstyr skal kunne fungere sammen med andet terminaludstyr, fastlægges efter fremgangsmåden i artikel 14 (henvisning til ACTE)

Efter høring af repræsentanter for de organer, der er nævnt i artikel 13, stk. 3, og under behørig hensyntagen til resultatet af denne høring kan Kommissionen endvidere foreslå, at dette væsentlige krav anerkendes som berettiget for andet terminaludstyr efter fremgangsmåden i artikel 14.

Direktiv 91/263/EØF, artikel 14, punkt 4

Siden udvalget blev nedsat, har det i intet tilfælde været nødvendigt at henvise en beslutning til Rådet⁴.

Den samlede proces, herunder rådføringerne, er beskrevet nærmere i bilag 1.

2.2 Status over det hidtidige arbejde

Vedtagne fælles tekniske forskrifter (CTR)

I dette afsnit beskrives status af alle fælles tekniske forskrifter, som er vedtaget af Kommissionen på anbefaling af ACTE. Tabel 1 viser den aktuelle status af alle fælles tekniske forskrifter og forslag dertil.

Paneuropæisk cellulær digital mobilkommunikation

Teknisk basis for regelfastsættelse vedrørende tilslutningskrav og krav til telefoniapplikationer for GSM fase 1⁵ vedtoges i september 1993 af Kommissionen på anbefaling af ACTE. Offentliggørelse i EF-tidende⁶ og ikrafttrædelse fandt sted den 1. januar 1994. Dermed ophørte den midlertidige godkendelsesordning, og der kan nu opnås typegodkendelse i henhold til CTR nr. 5 og 9 hos en række bemyndigede organer. GSM-udstyr kan efter afprøvning og påfølgende godkendelse bringes på markedet og tages i brug i enhver medlemsstat eller EFTA-stat.

Tilslutningskrav og tjenestekrav til telefoni med tjenesteintegreret digitalnet (ISDN) – CTR nr. 3, 4 & 8

Som det kræves i direktivet om teleterminaludstyr (91/263/EØF) er man i øjeblikket ved at udarbejde CTR nr. 3, 4 og 8 som afløser henholdsvis for henholdsvis NET nr. 3, 5 og 33. NET nr. 3, 5 og 33 var de europæiske standarder for ISDN basistilslutning, primærttilslutning⁷ og 3,1 kHz telefoni.

⁴ Siden det første møde i juli 1991 er afholdt 27 møder:

September 1991, oktober 1991, december 1991, januar 1992, februar 1992, april 1992, maj 1992, juni 1992, September 1992, oktober 1992, november 1992, december 1992, januar 1993, marts 1993, april 1993, maj 1993, juni 1993, september 1993, oktober 1993, december 1993, februar 1994, april 1994, maj 1994, september 1994 og november 1994.

⁵ GSM Fase 1 består i fuld typegodkendelse af den oprindelige specifikation, hvorimod GSM fase 2 har nye faciliteter som 12,5 kHz tale kodeks og supplerende udvidede tjenester

⁶ Kommissionens beslutning 94/11/EØF, EFT nr. L8 af 12.1.94, s. 20 og Kommissionens beslutning 94/12/EØF, EFT nr. L8 af 12.1.94, s. 23.

⁷ ISDN basistilslutning giver to 64kB/s kommunikationskanaler og én 16kB/s kontrolkanal. Primærttilslutning giver tredive 64 kB/s kommunikationskanaler og én 64 kB/s kontrolkanal

Disse NET er offentliggjort af ETSI i form af ETS, og der henvises til dem i EF-tidende i overensstemmelse med bestemmelserne i direktivet om terminaludstyr i første fase (86/361/EØF).

For Kommissionens tjenestegrene blev det klart, at de fastlagte frister for udarbejdelse af CTR 3 og CTR var ved at skride. Trods ekstra bevillinger til ETSI forudsås kun små forbedringer med hensyn til datoerne. Som følge af det tvingende behov for at få EURO-ISDN bragt på markedet og derved sikre starten af EURO-ISDN anvendtes derfor følgende fremgangsmåde: Kravene i NET3 og NET5 blev lempet, til de var i nøje overensstemmelse med de væsentlige krav i Rådets direktiv 91/263/EØF, og der indførtes krydsreferencer til de nyligt opstillede testsekvenser. Med krydsreferencerne opnåede man at gøre overensstemmelse med de pågældende væsentlige krav til en forudsætning. Kommissionen kunne således for ACTE fremlægge udkast til foranstaltninger til basis- og primærttilslutning til EURO-ISDN. I april 1994 afgaves en positiv udtalelse. De to kommissionsbeslutninger, der sædvanligvis omtales som overgangsforanstaltninger, blev offentliggjort i EF-tidende i december 1994. Det skal bemærkes, at Frankrig og Tyskland stiller supplerende krav, der er mere vidtgående end overgangsforanstaltningerne. For at give mulighed for sådanne "delta"-krav er aftalt en forenklet administrativ procedure med bestemmelser om gensidig anerkendelse.

Udkast til en foranstaltning vedrørende ISDN-telefoni er forelagt ACTE, og en positiv udtalelse blev afgivet i september 1994.

Digital europæisk trådløs telefoni (DECT), CTR nr. 6, 10 & 11

Udkast til tilslutningskrav til DECT og telefonitjenestekrav til DECT blev forelagt ACTE i december 1993. Der blev afgivet en positiv udtalelse, og disse to fælles tekniske forskrifter blev offentliggjort i EF-tidende i juli 1994.

En profil for offentlig tilslutning til DECT var i sin endelige form som udkast til foranstaltning klar til forelæggelse for ACTE i september 1994. Udtalelsen fra ACTE var positiv.

På ACTE's møde i juni aftaltes det at udvide anvendelsesområdet for CTR 6 og 10 med DECT-forstærkere.

Det fælleseuropæiske landbaserede offentlige personsøgesystem (ERMES), CTR nr. 7

Den tekniske basis for regelfastsættelse for ERMES er fremlagt af ETSI og har været færdig i et stykke tid. Hvad det forskriftsmæssige angår har man imidlertid fundet de væsentlige prøvningskrav mere vidtgående end nødvendigt for en ren modtageterminal. Efter samråd med ACTE's delegationsleder kunne Kommissionen fremlægge forslag til en foranstaltning vedrørende ERMES, som blev vedtaget i august 1995.

Faste linjer i ONP-systemet, 2048 kbit/s ustruktureret og 64 kbit/s, (fælles teknisk forskrift nr. 12 og 14)

ACTE udtalte sig positivt om udkastet til foranstaltning til faste ONP-linjer 2048 kbit/s i december 1993. Den tilsvarende fælles tekniske forskrift (nr. 12), blev offentliggjort i juli 1994. Udkastet til foranstaltning til faste ONP-linjer 64 kbit/s modtog en positiv udtalelse fra ACTE i april 1994 og blev vedtaget i december 1994.

Planlagte fælles tekniske forskrifter (CTR)

Endvidere er tolv udkast til CTR under udarbejdelse. Det drejer sig om følgende, der alle er genstand for en positiv udtalelse fra ACTE og for et mandat til ETSI:

Paneuropæisk cellulær digital mobilkommunikation

For at fremskynde typegodkendelse af GSM fase 2-terminaler har Kommissionens tjenestegrene allerede udarbejdet udkast til foranstaltninger til fælles tekniske forskrifter og ført drøftelser med ACTE herom. Så snart de pågældende harmoniserede standarder (TBR 19 og 20) foreligger, vil der blive anmodet om en formel udtalelse fra ACTE.

Tilslutning til X21-net, CTR 1

En TBR godkendtes ved afstemning i ETSI i juli 1995. ACTE afgav en positiv udtalelse om udkastet til foranstaltning i september 1995. Det er aftalt, at kun niveau 1 skal indgå i den fælles tekniske forskrift. Niveau 2 og 3 anses for harmoniserede standarder.

Tilslutning til X25-net, CTR 2

Ligesom for X.21 ovenfor er der enighed om, at kun niveau 1 skal indgå i den fælles tekniske forskrift. Niveau 2 og 3 anses for harmoniserede standarder. Den offentlige høringsfase er afsluttet. Udkastet til foranstaltningen forelægges derfor ACTE i løbet af 1995.

EURO-ISDN basistilslutning og primærtilslutning, fælles teknisk forskrift (CTR) 3 & 4

Som tidligere nævnt vil disse CTR erstatte de nuværende CTR 3 & 4 (overgangsforanstaltninger). Den forventede ikrafttræden er 1996, før overgangsforanstaltningerne udløber (november 1996). Man er enedes om en rammeerklæring om tilslutning til pakkekoblet bæretjeneste til både primær- og basistilslutning.

ONP via 2 Mbit/s strukturerede faste linjer, CTR 13

Den tekniske basis for regelfastsættelse er i øjeblikket i den offentlige høringsfase, og resultatet af afstemningen i ETSI forventes før udgangen af 1995. Udkastet til foranstaltningen vil ligge meget tæt op ad teksten til de allerede vedtagne fælles tekniske forskrifter for ONP.

PSTN ikke-tale udstyr, CTR 21

De væsentlige krav til ikke-tale analogt udstyr til det offentlige telenet forventes reguleret gennem en CTR, der blandt andet specielt vil omhandle modemer. Dette er et vigtigt problem for den europæiske teleterminalindustri. I øjeblikket kører der en række nationale godkendelsesordninger til afprøvning af modemer og andet ikke-tale udstyr uafhængigt i hver medlemsstat. For producenter og distributører er denne proces både kostbar og tidskrævende.

Modemer fra andre markeder end det europæiske tilsluttes imidlertid i øjeblikket til alle de analoge net, der findes i medlemsstaterne. Mange af disse modemer er af amerikansk oprindelse. Derved er opstået et "gråt" marked for sådant ikke-tale udstyr, som kan tilsluttes nettet uden at være godkendt til markedsføring eller tilslutning i medlemsstaterne.

Der er udarbejdet udkast til en rammeerklæring, som ACTE har afgivet en positiv udtalelse om, og der er givet mandat til ETSI. Standardiseringsarbejdet går fremad, og udkastet til TBR vil være nået igennem den offentlige høringsfase til november 1995.

Jordbaserede flytelefonisystemer (TFTS)

En fælles teknisk forskrift for TFTS vil harmonisere det luftbårne terminaludstyr, der giver passagerer i civile fly adgang til de offentlige telenet. Den Europæiske Radiokommunikationskomité har tildelt båndene 1670-1675 MHz og 1800-1805 Mhz til denne tjeneste. Det bliver formodentlig nødvendigt med yderligere godkendelses- eller certificeringsprocedurer ud over den foreslåede fælles tekniske forskrift for at sikre udstyrets generelle sikkerhedsmæssige overensstemmelse med flyet. Sådanne procedurer vil være underkastet de civile luftfartsmyndigheder.

Der er udarbejdet rammeerklæring for TFTS og givet mandat til ETSI. Standardiseringsarbejdet er i gang, og udkastet til TBR forventes at gå til offentlig høring til februar 1996.

Analoge faste linjer til ONP, 2 og 4 ledninger, CTR 15 & 17

Der foreligger rammeerklæringer for begge disse fælles tekniske forskrifter for ONP via faste linjer, og der er givet mandat til ETSI; resultatet af afstemningen forventes i december 1995.

Generisk tilslutningsprofil for DECT (digital europæisk trådløs telefoni) CTR 22)

For yderligere at forbedre tilslutningsmulighederne for DECT til forskellige net bør den nuværende profil for offentlig tilslutning gøres bredere. Der er derfor udarbejdet en rammeerklæring, der fastlægger kravene til en generisk tilslutningsprofil. Der er meddelt mandat til ETSI, standardiseringsarbejdet skrider frem, og resultatet af afstemningen i ETSI forventes i marts 1996.

Transeuropæisk trunkradio (TETRA)

TETRA er en teknologi til privat mobilradiokommunikation. Den giver mulighed for tale- og datakommunikation inden for en lukket brugergruppe og kan anvendes til tilslutning til det offentlige telenet.

Specielt kan TETRA danne grundlag for et transeuropæisk net, hvori der indgår internationale samarbejdsaftaler mellem de nationale offentlige sikkerhedsorganisationer. Politistyrkerne overvejer således at basere deres kommunikationssystemer på principperne i de pågældende TETRA-standarder.

Der har også været problemer med harmoniseringen af de frekvensbånd, der skal bruges i dette system. Det skyldes, at de bånd, der er bedst egnet til TETRA, i øjeblikket er forbeholdt til brug for militær og politi i EU-medlemsstaterne. Der føres drøftelser med de pågældende myndigheder for at søge at gøre disse bånd fri til civile formål.

Man er enedes om en rammeerklæring, hvori ETSI anmodes om at opstille krav til TETRA til brug for nødtjenester under hensyntagen til ovennævnte spørgsmål og uden præjudice for anvendelsen af direktiv 91/263/EØF til denne kategori af udstyr.

Digitalt cellulært system (DCS 1800)

Det digitale cellulære system er i det væsentlige en modifikation af GSM-specifikationen, som understøtter drift i 1800 MHz båndet. Den lavere anvendte effekt og brugen af frekvenser i det højere bånd indebærer ringe dækning, men giver mulighed for større trafiktæthed. ETSI har allerede opstillet standarder for DCS 1800 systemer og terminaler. DCS 1800 systemerne betegnes ofte også Personlige kommunikationsnet (PCN).

Der er opnået enighed om rammeerklæringer for DCS 1800-tilslutning og DCS 1800 telefoni. Der har været problemer med harmoniseringen af de bånd, der skal anvendes af DCS 1800 som følge af private tjenesters nuværende anvendelse af de tildelte bånd. I øjeblikket er der ved at blive udarbejdet to udkast til foranstaltninger, som tager skyldigt hensyn til dette spørgsmål.

Tilslutning til DECT/GSM

På ACTE's møde i juni var der enighed om en om rammeerklæring, hvor DECT-frekvenser og -protokoller anvendes til tilslutning til GSM-nettet.

Satellitjordstationer

På ACTE's møde i juni opnåedes enighed om en rammeerklæring for følgende kategorier af satellitjordstationer:

Mobile satellitjordstationer med lav datahastighed til L-båndet.

TVRO-satellitjordstationer til Ku-båndet.

VSAT-satellitjordstationer til Ku-båndet.

Mobile satellitjordstationer til Ku-båndet.

Transportable jordstationer til nyhedsindsamling via satellit i Ku-båndet

Tilslutning til PSTN tale- og analog mikrotelefoni

Markedet for analogt PSTN-terminaludstyr udgør stadig hovedparten af det samlede salg af teleterminaludstyr. Trods den hurtige indførelse af nyere teknologier vil denne situation næppe ændre sig de første år. Det hjemlige forbrugermarked for analogt udstyr er konstant voksende med anskaffelse af andet eller tredje faste telefonapparat eller med trådløse teknologier. Også erhvervsmarkedet er fortsat voksende. Desuden er levetiden af analogt udstyr afkortet dramatisk med udviklingen af nye faciliteter, der gør det nødvendigt med nye modeller. Alle disse forhold indebærer et fortsat behov for godkendelse af analoge terminaler.

Ud over markedets umiddelbare behov forventes liberalisering af taletelefonitjenester og af teleinfrastrukturen fra 1998 og frem. Rammerne i form af myndighedsbestemmelserne for tiden efter 1998 er nu ved at blive opstillet, men det er allerede klart, at alsidige tjenester er afgørende som koncept, og at der i definitionen af alsidig tjeneste i det mindste skal indgå en universel telefonitjeneste. Samtidig må målet om harmonisering af terminaludstyrsmarkedet holdes i hævd som tilskyndelse til konkurrencen på tjenester og infrastruktur.

På ACTE's møde i september blev afgivet en positiv udtalelse vedrørende adgang til PSTN taletelefoni og analog telefoni med mikrotelefoner. ETSI har endnu ikke fastsat skønnede datoer for færdiggørelsen.

Tabel 1 indeholder en oversigt over de CTR, der er vedtaget eller under udarbejdelse.

De pågældende henvisninger til EF-tidende er angivet i bilag 4.

Tabel 1: Status over CTR (fælles tekniske forskrifter) som er vedtaget eller under udarbejdelse

CTR nr.	Tilsvarende NET (i påkommende tilfælde)	Område omfattet af harmoniseringen	Dato for vedtagelse af foranstaltning om CTR
CTR 1	NET 1	Adgang til X.21 net	forventet 12/95
CTR 2	NET 2	Adgang til X.25 net	forventet 08/96
CTR 3	NET 3	ISDN, basistilslutning (overgangsforanstaltning)	vedtaget 20/12/94
CTR 4	NET 5	ISDN, primærtilslutning (overgangsforanstaltning)	vedtaget 20/12/94
CTR 5	NET 10	Tilslutningskrav til GSM (fase 1)	vedtaget 21/01/94
CTR 6	-	Tilslutningskrav til DECT	vedtaget 29/07/94
CTR 7	-	ERMES-tilslutning (kun modtagelse)	vedtaget 2/8/95
CTR 8	NET 33	Digital telefoni via ISDN	forventet 11/95
CTR 9	-	Krav til telefoniudstyr til GSM (fase 1)	vedtaget 12/01/94
CTR 10	-	Krav til DECT-telefonterminaler	vedtaget 29/07/94
CTR 11	-	Profil for offentlig tilslutning til DECT	forventet 11/95
CTR 12	-	ONP 2048 kbit/s, faste linjer, ustruktureret	vedtaget 29/07/94
CTR 13	-	ONP 2048 kbit/s, faste linjer, struktureret	forventet 03/96
CTR 14	-	ONP, faste linjer, 64 kbit/s	vedtaget 29/12/94
CTR 15	-	ONP, faste linjer: Tale, normal og speciel kvalitet – 2 ledninger	forventet 04/96
CTR 17	-	ONP, faste linjer: Tale, almindelig og speciel kvalitet – 4 ledninger	forventet 04/96
CTR 19	-	Tilslutningskrav, GSM (fase 2)	forventet 06/96
CTR 20	-	Krav til telefoniudstyr til GSM (fase 2)	forventet 06/96
CTR 21	-	Tilslutning til analog PSTN, ikke tale	forventet 8/96
CTR 22	-	Profil for generisk adgang til DECT	forventet 07/96
CTR 23	-	TFTS	forventet 03/97
CTR 24	-	D34U/D34S, faste linjer	forventet 09/96
CTR 25	-	D140//S, faste linjer	forventet 09/96
CTR 26	-	Mobile lavhastighedsjordstationer til L-båndet	forventet 10/97

CTR 27	-	Jordstationer til Ku-båndet	forventet 10/97
CTR 28	-	VSAT til Ku-båndet	forventet 10/97
CTR 29	-	TVRO til Ku-båndet	forventet 10/97
CTR 30	-	SNG, Ku-båndet	forventet 10/97
CTR 35	-	TETRA, "nødtilslutning"	forventet 3/98
CTR 36	-	DECT/GSM radio	forventet 10/97

2.3 Emner for nye fælles tekniske forskrifter (CTR)

ACTE har følgende terminalkategorier under overvejelse uden endnu at have taget stilling:

Satellitbaserede personkommunikationsnet (PSCN)

En fælles teknisk forskrift for PSCN vil omfatte terminaludstyr, som kan tilsluttes det offentlige telenet gennem jordnære satellitter. Dette forventes at blive et stort marked for fremtidens mobiltelefoni og falder inden for anvendelsesområdet for direktivet om satellitjordstationsudstyr og dermed inden for, hvad der omfattes af CTR-ordningen.

Der er meddelt mandat til ETSI. I dette standardiseringsmandat (M/057) anmodes om vedtagelse af harmoniserede standarder til udgangen af 1995.

Terminaler til personer med særlige behov

Der er stigende bevidsthed, også blandt myndighederne, om at ældre og handicappede har ret til samme servicestandard og tilslutningsmuligheder som resten af befolkningen. I bilag 2 gives en oversigt over, hvor mange personer det drejer sig om.

Kommissionen er følgelig fremsat en række indlæg på de seneste ACTE møder, og det er besluttet at foretage en dybtgående analyse af denne gruppes behov og af, i hvilket omfang de kan opfyldes inden for de nuværende typegodkendelsesregler.

Det vides endnu ikke, om det vil være muligt at udstede en rammeerklæring til en CTR.

DECT

Det overvejes, hvor stort behov der er for rammeerklæringer for CTR vedrørende profilen af DECT/GSM Dual Mode og DECT/ISDN.

2.4 Markedsdækning

For følgende højværdisegmenter af markedet for terminaludstyr findes endnu intet enhedsmarked:

- Simple telefoner
- Nøglesystemer
- PABX
- Private net (bortset fra faste linjer)

2.5 Procedurer til overensstemmelsesprøvning

I henhold til direktiv 91/263/EØF, artikel 3 kan terminaludstyr kun bringes på markedet og tages i brug, hvis det opfylder direktivets krav. Udstyret er underlagt overensstemmelsesprøvning.

Procedurer til overensstemmelsesprøvning anvendes til prøvning af overensstemmelsen med de væsentlige krav i direktivet. Det påhviler producenten at opnå certificering og godkendelse før påføring af EF-mærke og efterfølgende markedsføring af produktet.

I henhold til direktiv 91/263/EØF kan en producent vælge mellem en række procedurer til overensstemmelsesprøvning, som hver for sig er tilstrækkelige til, at det kan godkendes, at udstyret markedsføres i Europa og at producenten påfører EF-mærke.

- proceduren for fuld kvalitetsstyring (modul H), hvor den producent, som arbejder med et godkendt kvalitetsstyringssystem overvåget af et bemyndiget organ, gives mulighed for at certificere, at de pågældende produkter opfylder kravene i det direktiv, der gælder for dem.
- typeafprøvningsproceduren (modul B), hvor producenten anmoder et bemyndiget organ om at konstatere, om en prøve opfylder bestemmelserne i det direktiv, det er omfattet af, og udstede den pågældende typeafprøvningsattest. Når attesten er udstedt, kan producenten vælge mellem to muligheder:
  - i. at udstede en typeoverensstemmelseserklæring (modul C), underlagt stikprøvekontrol ved et bemyndiget organ, eller
  - ii. at gennemføre et program til kvalitetsstyring af produktionen (modul d), underlagt tilsyn ved et bemyndiget organ, og afgive en skriftlig erklæring om, at de pågældende produkter er i overensstemmelse med typen som beskrevet i EF-typeafprøvningen.

Når ovennævnte procedurer er gennemført, meddeler de bemyndigede organer en administrativ godkendelse af, at det pågældende terminaludstyr tilsluttes det offentlige telenet. I henhold til Rådets beslutning 93/465/EØF skal EF-mærket påsættes som led i produktionskontrollfasen. Dette kan kun finde sted efter at den administrative godkendelse er meddelt. Det følger heraf, at den administrative godkendelse skal meddeles af det bemyndigede organ, der er valgt til produktionskontrollfasen. Til EF-mærket benyttes identifikationsnummeret for dette bemyndigede organ, der meddeler den administrative godkendelse og er sidste instans, som griber ind i processen.

Det er blevet kritiseret, at kompleksiteten af proceduren til overensstemmelsesprøvning ikke står i rimeligt forhold til det tilsigtede mål. Skønt disse procedurer var hensigtsmæssige på det tidspunkt de udformedes,

kan forholdene siden have ændret sig, således at der nu er behov for at tage dem op til revision.

2.6 Enkeltheder i direktivet om satellitjordstationer, 93/97/EØF

Direktivet om satellitjordstationer indebærer, at direktivet om terminaludstyr udvides med satellitjordstationer. Formålet med direktivet er at oprette en ordning, der effektivt udnytter satellitressourcerne i forbindelse med radiofrekvensspektret og hindrer skadelig interferens mellem rumbaserede og jordbaserede kommunikationssystemer og andre systemer. Derfor er direktivet rettet mod satellitjordstationsudstyrets grænseflade til rummet.

I direktivet om satellitjordstationer fastlægges typegodkendelsesprocedurer for udstyr, der enten kan anvendes til sending alene, til sending og modtagelse eller til modtagelse alene af radiokommunikationssignaler ved hjælp af satellitter eller andre rumbårne systemer. Med denne form for godkendelsesprocedurer tilstræbes det at sikre:

- det offentlige telenet
- effektiv udnyttelse af frekvensspektret
- effektiv udnyttelse af satellitressourcer og undgåelse af skadelig interferens mellem rum- og jordbaserede kommunikationssystemer og andre systemer.

Med henblik på disse hovedmål skelnes der i direktivet på følgende måde mellem de procedurer til overensstemmelsesprøvning, som satellitjordstationsudstyr er underkastet:

- i. *Sende- eller sende-modtage satellitjordstationsudstyr:* sådant udstyr kan have betydning for udnyttelsen af frekvensspektrum og satellitressourcer og bør derfor uanset den påtænkte anvendelse altid være typegodkendt efter de procedurer til overensstemmelsesprøvning, der er fastlagt i direktiv 91/263/EØF. Hvis udstyret ikke påtænkes tilsluttet det offentlige telenet, behøver dets jord-grænseflade dog ikke underkastes overensstemmelsesprøvning, forudsat at producenten eller leverandøren udfærdiger en tilbørlig erklæring om den påtænkte anvendelse som nævnt i direktiv 91/263/EØF, artikel 2, og direktiv 93/97/EØF, artikel 11.
- ii. *Modtageudstyr til satellitjordstationer:* skønt sådant udstyr også gør brug af frekvensspektret og satellitressourcer, er det ikke i stand til at påvirke anvendelsen af eller fremkalde skadelig interferens mellem rumbaserede og jordbaserede kommunikationssystemer og andre systemer. Derfor tilsiger proportionalitetsprincippet, at det med hensyn til dette udstyrs grænseflade til rummet er op til producenten at vælge mellem de klassiske procedurer til overensstemmelsesprøvning eller de procedurer til intern

produktionskontrol, som Fællesskabet har fastlagt i bilaget til direktiv 93/97/EØF, sidstnævnte i form af en simpel selvdeklaration.

Ikke desto mindre er rent modtageudstyrs grænseflade til jordnettet underkastet samme regler som terminaludstyr og skal derfor altid være tilbørlig typegodkendt, når det påtænkes tilsluttet det offentlige net, eller være ledsaget af producenterklæringen, når det er i stand til, men ikke beregnet til at blive tilsluttet det offentlige net.

2.7 Ordninger til gensidig anerkendelse

I syvende afsnit af de indledende betragtninger i direktiv 91/263/EØF anføres:

"...en reel tilsvarende adgang for europæiske fabrikanter til tredjelandes markeder skal helst opnås ved multilaterale forhandlinger inden for GATT, selv om bilaterale samtaler mellem Fællesskabet og tredjelande også kan bidrage til denne proces..."⁸

Denne erklæring danner et grundlag for forhandlinger med tredjelande, både inden for rammerne af GATT-aftalen og de enkelte lande imellem. I sådanne forhandlinger skal Kommissionen sikre, at åbningen af Fællesskabets marked for terminaludstyr ikke sker ensidigt, men fuldt gensidigt.

Rådet vedtog den 21. september 1992 et forhandlingsmandat om gensidig anerkendelse af procedurer til overensstemmelsesprøvning mellem EU og visse tredjelande.

Ordninger for gensidig anerkendelse forventes at omfatte områder som farmaceutiske produkter, medicinsk udstyr, kemikalier og telekommunikation. Inden for telekommunikationssektoren er de vigtigste områder før og under disse forhandlinger følgende:

- en aftale om, hvilke sektorer, der skal indgå i aftaler om gensidig anerkendelse, og nøje definition af disse sektorer,
- retlige rammer for tredjelandes adgang til markedet, herunder eventuelle hindringer i form af takster, oprindelseskrav eller tekniske barrierer,
- procedurer til overensstemmelsesprøvning, herunder ordninger, organer og standarder i de stater, der deltager i forhandlingerne, og de kriterier, der anvendes til vurdering af prøvningsrapporter fra tredjelandes prøvningsinstanser,
- de væsentlige krav til udstyr, som skal omfattes af overensstemmelsesprøvningen,

---

⁸ Rådets direktiv 91/263/EØF, EFT nr. L 128 af 23.5.1991, s. 2.

og

- de organer, der er ansvarlige for formulering af standarder for overensstemmelsesprøvning.

Derudover er der flere tværgående problemer, som må tages op i en ordning om gensidig anerkendelse. Dette gælder immaterielle rettigheder, produktansvarsregler (således som disse finder anvendelse på producenten, certificeringsorganet, akkrediteringsmyndigheden, importøren og distributøren) samt oprindelsesregler.

Kommissionen indledte i 1994 forhandlinger med USA, Canada, Australien og New Zealand, som stod øverst på listen over stater, med hvilke EU ønskede at indgå aftaler om gensidig anerkendelse. I alle disse stater anses teleterminaludstyr for en prioriteret sektor.

For Australiens og New Zealands vedkommende er der gjort lovende fremskridt med opstilling af en skitse til aftalens telekommunikationsdel. Begge disse lande er villige til basere en aftale på fuld gensidig anerkendelse, også af certificeringsfunktionen.

For USA's og Canadas vedkommende er forhandlingerne gået langsommere, da begge disse lande ville foretrække en aftale om gensidig anerkendelse af prøvningsresultater. Den europæiske strategi er at satse på en aftale med fuld gensidig anerkendelse af prøvning og certificering.

Ud over at fortsætte drøftelserne med de første fire prioriterede land vil forhandlinger med Japan og Schweiz blive indledt i 1995.

En vanskelighed, som må overvindes, er, at en væsentlig del af det europæiske marked for teleterminaler mangler at blive harmoniseret. Eksempler herpå er terminaler til PSTN (tale) og visse klasser af radioudstyr. Disse områder er fortsat genstand for nationale myndighedsbestemmelser. Mange af de nationale retssystemer giver ikke i øjeblikket mulighed for at overlade den nationale ret til at fungere som bemyndiget organ til et tredjeland.

2.8 Forholdet til EFTA-staterne

EU arbejder tæt sammen med EFTA-staterne inden for telekommunikation. Som følge heraf er det Kommissionens politik at udvide markedet dækket af "étrins godkendelsen" til at omfatte EFTA-staterne inden for rammerne af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS). I øjeblikket er delegationer fra EFTA-landene til stede ved møderne i ACTE, men har kun observatørstatus og derfor ikke ret til at give udtryk for deres holdning til udkast til foranstaltninger. EFTA-sekretariatet og EFTA's tilsynsmyndighed er ligeledes repræsenteret med observatørstatus. Denne EFTA-deltagelse følger den procedure, der vedtoges af Kommissionen den 1. juni 1994⁹.

Procedure d'information de consultation pendant la période de pre-adhesion,

Med aftalen om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS) har EFTA-staterne og EU's medlemsstater udvidet enhedsmarkedets princip om de fire friheder (fri bevægelighed af varer, personer, tjenesteydelser og kapital) til at omfatte alle 17 stater. EØS-aftalen trådte i kraft den 1. januar 1994. EØS, der er baseret på daværende EU-lovgivning, udstikker de lovgivningsmæssige rammer for markedsadgang og konkurrenceregler i hele regionen. EFTA-staterne har accepteret Fællesskabets erfaring inden for teknisk harmonisering, princippet om en enkelt, gensidigt anerkendt prøvnings- og certificeringsordning og en enkelt EF-mærkningsordning i EØS. De grundlæggende principper om fri bevægelighed af varer, således som den er formuleret i artikel 30 og 36 (EØS-aftalens artikel 11 og 13) og de relevante afgørelser af EU-domstolen gælder ligeledes i EFTA-landene (EØS-aftalens artikel 6).

Skønt Schweiz er medlem af EFTA, har landet ikke tilsluttet sig EØS, men vil dog gennemføre den tekniske del af de fælles tekniske forskrifter. Denne specielle ordning er endnu ikke færdigudarbejdet. Liechtenstein har formelt ratificeret EØS-aftalen i maj 1995 efter ændringen af toldunionen med Schweiz.

EFTA-staterne har truffet de nødvendige institutionelle foranstaltninger til sikring af EØS's funktion gennem oprettelse af et stående udvalg sammensat af EFTA-staterne, EFTA's tilsynsmyndighed og EFTA-domstolen. Der er desuden oprettet fælles EFTA-EU institutioner, således EØS's fællesudvalg, der er ansvarligt for beslutninger om at udbygge EØS-bestemmelserne, så de svarer til nye EU-lovregler, og for den ensartede anvendelse heraf i hele EØS.

Det er endnu ikke endeligt fastlagt, hvordan CTR-ordningen skal fungere inden for EØS. I henhold til EØS skal al ny EU-lovgivning ratificeres af EU/EFTA's fællesudvalg. Efter at denne ratificering har fundet sted, afleder hvert EFTA-EØS's medlemsstater heraf sine egne nationale lovbestemmelser. I EU-medlemsstaterne kan medlemsstaterne og Ministerrådet give fuldmagt til et udvalg (for CTR-ordningens vedkommende er dette ACTE), således at vedtagelse kan finde sted.

Denne forskel i procedure, der er indført fordi fælles tekniske forskrifter anses for nye lovbestemmelser, og ikke for *acquis communautaire* efter direktiverne 91/263 eller 93/97, kunne tænkes at føre til, at EFTA-EØS's medlemsstater skaber handelshindringer ved at forsinke inkorporering af fælles tekniske forskrifter i deres egen nationale lovgivning, samtidig med at de selv har fuld adgang til markederne i de øvrige EØS-medlemsstater.

Efter Østrigs, Finlands og Sveriges indtræden i EU må forholdet mellem EU og EFTA tilpasses denne nye situation inden for rammerne af EØS.

3. PROBLEMER, SOM ER MØDT I FORBINDELSE MED GENNEMFØRELSE AF DETTE DIREKTIV

I de følgende afsnit gennemgås en række spørgsmål, som er opstået i forbindelse med direktivets gennemførelse.

3.1 Erfaringerne med gyldighedsområdet af direktiv 91/263/EØF

Følgende spørgsmål vedrørende direktivets anvendelsesområde er påpeget.

Kan der opstå et gråt marked for udstyr, som ikke er beregnet for tilslutning til nettet?

Direktiv 91/263/EØF vedrører teleudstyr, som er i stand til at blive tilsluttet det offentlige telenet for at sende, behandle eller modtage oplysninger. Et afgørende princip i direktivet er, at alt udstyr med fysiske egenskaber svarende til teleudstyr skal være påført et mærke, der angiver, om det kan tilsluttes det offentlige net eller ikke. Denne mærkning har to formål: dels gør den det let for tilsynsmyndigheden at fastslå udstyrets godkendelsesstatus, dels oplyser den brugeren om udstyrets beregnede anvendelse.

I direktivet skelnes mellem udstyr beregnet for tilslutning til det offentlige telenet og udstyr, som ikke er beregnet til dette formål, og det bestemmes, at kun førstnævnte bør typegodkendes.

Da direktivet vedtoges i 1991, stod det klart, at hovedformålet med typegodkendelsesprocedurerne var at beskytte det offentlige net og sikre terminaludstyrets evne til at fungere sammen med eller via det offentlige net. I det omfang disse mål var opfyldt, var yderligere regulering således overflødig. Der var altså ikke brug for yderligere regler for udstyr, som i fysiske egenskaber svarer til terminaludstyr men ikke er beregnet for tilslutning til det offentlige net.

På baggrund af dette direktivs opbygning var der utvivlsomt solidt logisk grundlag for denne filosofi. Direktivet påbyder fælles tekniske forskrifter for terminaludstyr beregnet for tilslutning til det offentlige net. Direktivets målsætning berettigede ikke at udvide disse påbudte standarder til at omfatte alt udstyr, der uanset anvendelse har fysiske egenskaber svarende til terminaludstyr.

Der kan imidlertid indvendes, at dette skel mellem udstyr, som er beregnet for tilslutning til nettet, og udstyr, som ikke er beregnet for tilslutning, kan give mulighed for opståen af et "gråt" marked. Producenterne kan erklære, at deres produkt ikke er beregnet for tilslutning til det offentlige net og derved unddrage sig de omstændelige typegodkendelsesprocedurer. Derved kan leverandørerne bringe deres udstyr på markedet til en betydeligt lavere pris end hvis udstyret var typegodkendt. Hvis brugeren tilslutter sådant ikke godkendt udstyr til nettet, pådrager han sig alle risici og ansvarsforpligtelser i

denne anledning. Følgende er mulige løsninger på dette problem:

i. Ændre direktivet således, at der kræves typegodkendelse af alt udstyr, som kan tilsluttes nettet direkte eller indirekte:

Denne løsning vil hindre, at der opstår et gråt marked, men er samtidig ude af tråd med princippet om proportionalitet. Teorien bag direktiverne vedrørende den nye metode er, at harmonisering af lovgivningen skal begrænses til de væsentlige krav, som skal være opfyldt af produkter, som bringes på markedet¹⁰. De væsentlige krav, som må sikres opfyldt inden for terminaludstyr, er nettets sikkerhed og interoperabilitet (ansattes og brugeres sikkerhed er tilstrækkeligt reguleret ved direktiv 73/23/EØF, elektromagnetisk kompatibilitet ved direktiv 89/336/EØF). Men kan en terminal ikke tilsluttes det offentlige net, gælder intet af disse væsentlige krav længere, og der er ikke grundlag for typegodkendelse.

ii. Fastsætte bestemmelser, som effektivt afskrækker fra svig.

I direktivet kræves, at medlemsstaterne fastlægger ordninger til dette formål. Dette kunne tænkes opnået ved, at brugernes opmærksomhed henledes på deres ansvar i tilfælde af misbrug af terminaludstyret. Navnlig har producenterne givet udtryk for, at der må være balance mellem regulerende bestemmelser og overvågning for at afskrække grå importører uden at straffe lovlydige producenter for hårdt. Dette indebærer en eller anden form for harmonisering af medlemsstaternes tilsyn.

Brugeren bør informeres tilstrækkeligt om betydningen af mærkningen samt om eventuel straf og andre konsekvenser i tilfælde af misbrug af udstyret.

iii. Forenkle kravene for at mindske godkendelsesomkostningerne og minimere den tid, der går til at bringe et produkt på markedet.

Derved mindskes den relative fordel, som det grå marked har i forhold til producenter, der overholder loven. Det vil samtidig mindske produktomkostningerne og give bedre mulighed for at opfylde markedets behov.

Risikoen er, at der opstår problemer med kompatibiliteten mellem terminaludstyret og de net, de tilsluttes.

Falder personlige computere og andet IT-udstyr ind under definitionen "udstyr, som indirekte tilsluttes det offentlige net"?

---

¹⁰ Rådets beslutning af 7. maj 1985 om en nye metode vedrørende teknisk harmonisering og standarder (85/C/136/01).

Som nævnt ovenfor fastsætter direktivet kun bestemmelser for markedsføring og nettilslutning af udstyr, som er beregnet for tilslutning til det offentlige net. Der kan kun være tale om udstyr, der direkte er tilsluttet et termineringspunkt i det offentlige net, eller som fungerer sammen med et offentligt telenet ved direkte eller indirekte at være tilsluttet nettet for at sende, behandle eller modtage information.

Af denne definition følger, at kun udstyr, der er i stand til at arbejde sammen med nettet, falder inden for direktivets anvendelsesområde. I udtrykket "arbejde sammen med" ligger et klart element af vekselvirkning med nettet; direktivets område begrænses derved til udstyr, der kan indgå i en sådan vekselvirkning.

For IT-udstyrs vedkommende er det således nettets grænsefladekreds – hvad enten denne er indbygget i IT-udstyret eller ej – der sikrer, at udstyret arbejder sammen med nettet og derfor skal være typegodkendt sammen med de software drivere, der sørger for, at opkaldet indledes, afsluttes eller ændres.

En dybtgående analyse af direktivets formål fører til samme konklusion: Hensigten med direktivet er i hovedsagen at sikre beskyttelse af nettet og interoperabilitet af terminalen med nettet eller via nettet; i det omfang sådant udstyr fungerer uafhængigt af nettet, vil det ikke være rimeligt at påbyde typegodkendelsesprocedurer for IT-udstyr på grundlag af dette direktiv.

Der er betydelige forskelle i den måde, medlemsstaterne griber spørgsmålet om indirekte tilsluttede terminaler an på – lige fra, at der ikke er krav til sådant udstyr bortset fra direkte tilsluttet udstyr, til en række krav både til de indirekte tilsluttede terminaler og tilslutningsudstyr som PABX eller nøglesystemer. Til sådanne krav hører beskyttelse af privatlivets fred og rådighed over faciliteter til brugere med særlige behov, f.eks. konsoller for synshæmmede. Der er tvungende behov for at løse dette spørgsmål, da privat tilslutningsudstyr repræsenterer et af de største markeder for teleterminaludstyr i Europa.

Der er betydelig tilslutning til det synspunkt, at artikel 2 om udstyr, der kan tilsluttes til det offentlige net, men ikke beregnet dertil, er vildledende og af ringe praktisk værdi. Ud fra dette udgangspunkt kunne man ophæve kravet om negativ mærkning, som ikke mange anser for nyttig (se punkt 3.3). De udstyrsklasser, der vil falde ind under denne artikel, er modemer, der kun anvendes til tilslutning til private net, men for producenten er det vanskeligt at verificere hensigten hos brugeren af en sådan transportabel enhed. Et andet eksempel er radioudstyr, der ikke er beregnet for tilslutning, men med overvejelserne i punkt 3.2 skulle der være taget hensyn til betænkeligheder på dette punkt.

3.2 Dækning af radioudstyr

Der uklarhed omkring hvilket radioudstyr, der omfattes af direktiv 91/263/EØF.

Uklarheden går på, hvorvidt radiofrekvensspektret er del af det "offentlige telenet" i sin egenskab af en begrænset naturlig ressource, der er tilgængelig for alle, herunder det offentlige telenet med faste linjer. Regner man spektret for en del af det offentlige net, må man anse alt terminaludstyr, der gør brug af et kommunikationssystem, der udnytter radiofrekvensspektret, for at være beregnet for tilslutning til det offentlige telenet.

Anses spektret derimod ikke for en del af nettets infrastruktur, vil kun radioudstyr beregnet til at arbejde sammen med det faste telenet være omfattet af direktivet.

Det er Kommissionens opfattelse, at Rådets hensigt var lade det radiofrekvensspektrum, der er tildelt offentlig telekommunikation, indgå i definitionen af den offentlige netinfrastruktur, og at terminaludstyr i stand til at udnytte dette spektrum falder ind under teleterminaldirektivet. Denne hensigt kunne klart tilkendegives ved indsættelse af følgende alternative tekst i artikel 1.3 af direktivet: "Procedurerne i artikel 2 finder ikke anvendelse på udstyr, som er i stand til at blive tilsluttet det offentlige telenet og udnytter radiofrekvensspektret til tilslutning og/eller kommunikation."

3.3 Mærkningsordning

I en række direktiver til fjernelse af tekniske handelshindringer foreskrives påføring af EF-mærke. Hvert af disse direktiver opstiller sine egne regler for EF-mærkets anvendelse og udformning. For at gøre Fællesskabets lovgivning enklere og mere sammenhængende vedtog Rådet direktiv 93/68/EØF, som det er hensigten skal erstatte de forskellige bestemmelser i alle disse direktiver med ensrettede bestemmelser. Direktivets bestemmelser forbliver dog ikke-obligatoriske indtil den 1. januar 1997, således at producenterne gradvis kan tilpasse sig de nye forhold og udsælge deres lager af produkter, der er produceret i henhold til de tidligere gældende regler og forsynet med ikke harmoniserede mærker.

Når en producent følger den harmoniserede ordning og påfører EF-mærke på terminaludstyr som beskrevet i direktiv 93/68/EØF, betyder denne mærkning, at udstyret også antages at være i overensstemmelse med bestemmelserne i alle andre direktiver, det kan være omfattet af. Hvad terminaludstyr angår, kan dette være omfattet af teleterminaldirektivet 91/263/EØF, lavspændingsdirektivet 73/23/EØF og direktiv 89/336/EØF om elektromagnetisk kompatibilitet.

Spørgsmålet om dobbelt markedsføring dukker op i visse tilfælde, hvor producenten har interesse i at bringe både terminaludstyr svarende til nationale krav og til en fælles teknisk forskrift på markedet. Det kan for

eksempel gælde EURO-ISDN terminaludstyr, der er konstrueret til yderligere at opfylde nationale regelsæt. I så tilfælde skal der påføres to forskellige mærker på udstyret. Dette er acceptabelt, hvis betydningen af hvert af de påførte mærker udtrykkeligt er forklaret i den dokumentation, der følger med udstyret.

Den praktiske anvendelse af mærkningsordningen har givet anledning til mange drøftelser med repræsentanter fra branchen. Dette har igen betydet afklaring omkring mærkningen af udstyr, for hvilket der hverken findes fælles tekniske forskrifter eller harmoniserede standarder; for indirekte tilsluttet udstyr og udstyr bestående af delaggregater behøves kun mærkning af de telekommunikationsrelaterede elementer. For eksempel kan mærkning af kommunikationsprogrammel, der kan indlæses i en PC, kun finde sted i de håndbøger, der følger med produktet.

Fra branchens og fra visse lovgiveres side er der udtrykt tvivl om, hvorvidt negativ mærkning i henhold til direktiv 91/263/EØF, bilag VII vil være effektiv som redskab til regulering af det grå marked, og det er blevet foreslået, at negativ mærkning opgives. Det skal imidlertid bemærkes, at hensigten med negativ mærkning mere var at åbne markederne for off-net udstyr end specielt at regulere det grå marked.

3.4 Standardiseringsprocessens langsommelighed

Gennemførelse af direktiv 91/273/EØF og de tilknyttede ændringsdirektiver er blandt andet blevet vanskeliggjort af forsinkelsen i standardiseringen af de tekniske områder under ETSI, hvor der ofte har været tale om overskridelse af fristerne med mere end et år. Dette har betydet, at teknisk basis for regelfastsættelse først sent har foreligget til vedtagelse som fælles teknisk forskrift, således at harmoniserede tekniske bestemmelser for visse typer udstyr er blevet forsinket tilsvarende. Disse problemer har i nogle tilfælde skyldtes fejlbedømmelse af arbejdets omfang fra første færd, med påfølgende pres for at overholde optimistiske frister.

Der bør på et tidligt stadium foreligge klare aftaler om, hvilken godkendelsesprocedure, der skal følges i ETSI. Den sædvanlige praksis er at undgå fremskyndede procedurer til dokumenter indeholdende myndighedsbestemmelser. I princippet er formålet med den fremskyndede procedure at opnå hurtigere godkendelse i "ukontroversielle" tilfælde. Som følge af behovet for hurtigt at opstille og vedtage teknisk basis for regelfastsættelse (TBR) har de fremskyndede procedurer imidlertid været anvendt i forsøg på hurtigt at få udarbejdet TBR omhandlende kontroversielle emner. Det kan føre til, at de falder ved afstemningen, fordi det er nødvendigt med bekræftelse hjemmefra, hvorved tidsbesparelsen falder bort.

De manglende tekniske grundlag for TBR og CTR har i praksis betydet, at visse af disse områder er blevet styret af NET-ordningen. Blandt producenter og leverandører, navnlig dem, der er nye på det europæiske marked, har det givet anledning til forvirring, at man under NET-ordningen skal søge godkendelse i hver medlemsstat, hvorimod man under CTR-ordningen – som

nu er bestemmende for de typer udstyr, for hvilke der foreligger fælles tekniske forskrifter – kan bringe produktet på markedet i hele EU når blot det er godkendt i én medlemsstat.

Den forsinkede udarbejdelse af europæiske telestandarder har været specielt mærkbar i tilfældene ISDN og DECT.

Forsinkelserne i DECT-standarderne har til dels skyldtes, at ETSI og producenterne har manglet personale til at opstille disse standarder, fordi der blev lagt større vægt på opstilling af standarder for GSM. Dette punkt nævnes konkret i den nyligt udsendte grønbog om mobilkommunikation:

"Ved opstillingen af DECT [...] har der været en række problemer [herunder] konkurrence fra investeringen i udvikling af GSM, som har medført mangel på personale til at opstille standarden, [og] som det er tilfældet for GSM, er godkendelsen af de fælles tekniske forskrifter blevet forsinket".¹¹

Den forsinkede opstilling af teknisk basis for regelfastsættelse i ETSI skyldes til dels den måde, hvorpå ETSI selv arbejder. Det må bemærkes, at ETSI-medlemmerne ikke altid selv stiller den rette mængde ressourcer til rådighed for de anerkendte standardiseringsorganisationer, navnlig ETSI. Det er afgørende nødvendigt i tide at råde over eksperter, for at arbejdet på de udpegede TBR kan gennemføres hurtigt og inden for den planlagte tidsramme. Det kan tænkes, at mangelen på eksperter skyldes den relativt højere prioritering af visse klasser af terminaler på grund af efterspørgslen på markedet. Når dette er årsagen, bør det klargøres.

Yderligere har erfaringen vist, at når ETSI har brug for hjælp til fortolkning af de væsentlige krav, der fastlægges i begge direktiver, bliver sådan vejledning ikke altid videreformidlet til ETSI på effektiv måde. Der turde være mulighed for at forbedre de procedurer, som benyttes til at anmode om hjælp og reagere herpå og som i øjeblikket går gennem ETSI's TBR-ansvarlige, en ETSI-rapportør og en sagsbehandler i TRAC, hvorfra der rapporteres tilbage til Kommissionen. Til brug for Kommissionens rådgivere foreligger ganske vist en direkte kommunikationsvej mellem Kommissionens tjenestegrene og ETSI's udvalg for erhvervsmæssig telekommunikation (TC/STC), men mangel på ressourcer i Kommissionen har nedsat effektiviteten af denne mekanisme.

Endvidere har det givet forsinkelser, at der savnes klar vejledning fra de forskriftsudstedende myndigheder. I nogle tilfælde har det taget en række ACTE-møder at få afklaret visse spørgsmål, f.eks. med hensyn til X.25-niveauer, fælles teknisk forskrift for ERMES, dækningen af TETRA ved direktiv 91/263/EØF og indirekte tilsluttede terminaler.

---

¹¹ KOM (94) 145, 27.04.1994, Mod et miljø for personlig kommunikation: Grønbog om en fælles strategi for mobil- og personkommunikation i EU, bilag A, afsnit 2.2.

Hvad angår rettidig udarbejdelse af teknisk basis for regelfastsættelse viser erfaringen desuden, at arbejdsrutinerne i ETSI's udvalg for erhvervmæssig telekommunikation (TC/STC) er for langsomme og tungt arbejdende, navnlig med hensyn til at nå til enighed og til den beslutningsprocedure der følger efter en offentlig høring. Det menes at ville give en betydelig tidsbesparelse, hvis der lige fra påbegyndelsen af arbejdet på en TBR er taget hensyn til enigheden ved den endelige afstemning.

Det haster med en revision af de europæiske standardiseringsorganisationers arbejdsrutiner ved opstilling af harmoniserede standarder, således som det fremgår af den nylige rapport fra Bangemann-gruppen:

*Gruppen anbefaler, at man reviderer den europæiske standardiseringsproces, således at den bliver hurtigere og bedre modsvarer markedets behov*¹²

I rapporten peges på tre planer, hvor man kan tages skridt til at rette den nuværende situation op. Driftsselskaber, investorer og offentlige indkøbskontorer bør udarbejde en hensigtserklæring om hvilke krav, der bør stilles til specifikationerne for at tilføre de anerkendte standardiseringsorganer noget input, der gør dem mere lydhøre over for markedets behov; de europæiske standardiseringsinstitutioner bør tilskyndes til at tilrettelægge deres arbejdsplan efter markedets behov.

3.5 Erfaringerne med udarbejdelse af teknisk basis for regelfastsættelse (TBR)

I ETSI har der været en række problemer med udarbejdelse af de fælles tekniske forskrifter, som Kommissionen har anmodet om. Det har ført til nedsat tempo i udarbejdelsen af den pågældende TBR eller har betydet at debatten er gået i stå på tekniske spørgsmål. De standarder, som en TBR bygger på, viser sig ofte uegnede, så at der kræves langt mere arbejde end forudset. De resulterende forsinkelser bliver ikke påpeget i tide og afspejler sig derfor ikke i arbejdsplanen.

Det er endvidere Kommissionens opfattelse, at arbejdet på standarder bør koncentreres om, hvad der er "væsentligt" på bestemte tekniske områder. Således er det trods adskillige forsøg på at skabe enighed ikke lykkedes at nå frem til et klart standpunkt vedrørende indarbejdelse af alle tre niveauer i TBR2 (netadgang til X.25). Dette har ført til, at ETSI udarbejder komplette dokumenter på alle tre niveauer¹³ i tilfælde, hvor ét niveau ville være tilstrækkeligt¹⁴. Et tilsvarende problem optrådte i forbindelse med teknisk

---

² "Europa og det globale informationssamfund: Anbefalinger til Rådet", Bangemann-højniveaugruppen for informationssamfundet, 26.maj 1994, s. 14.

³ d.v.s. inkl. alene de tre nederste niveauer i ISO's 7-niveau model for indbyrdes sammenkobling af åbne systemer.

¹⁴ ACTE har uformelt givet udtryk for, at kun niveau 1 bør omfattes af bestemmelserne.

basis TBR 9 (krav til telefoniudstyr til GSM fase 1) og dettes udvidelse "a", "b" og "c". Udvidelse "a", "b" og "c" er efterfølgende ikke blevet vedtaget som fælles teknisk forskrift, men betragtes som ikke obligatoriske standarder. Sådanne problemer kan medføre betydelige forsinkelser på grund af det ekstra arbejde, de giver anledning til.

Udarbejdelse af TBR volder ofte problemer, fordi ETSI savner en klar tolkning af direktivernes anvendelsesområde. Som et nyligt eksempel herpå kan nævnes, at det stadig er uklart, hvilke bestemmelser der vil blive indført for satellitnet. Her rejser sig det spørgsmål, hvorvidt satellitnet er del af infrastrukturen som defineret efter 91/263/EØF eller ikke, og hvilken side af satellitten der skal regnes for nettermineringspunkt ved udarbejdelse af teknisk basis for regelfastsættelse. ETSI må have klar og konsekvent vejledning fra Kommissionen på dette område.

Efter en langsom start har ETSI på nogle områder erfaret, at bedre strukturering af prøvningsdelen er væsentlig som middel til hurtigere udarbejdelse og bedre kvalitet af en TBR. Som følge heraf skulle de nye TBR 19 & 20 (GSM fase 2) betyde en væsentligt bedre prøvningsordning for GSM.

Efter Kommissionens opfattelse bør tekniske eksperter i højere grad være inddraget i planlægningsfasen ved udarbejdelse af TBR, således at der kan lægges mere realistiske og præcise tidsplaner fra arbejdets påbegyndelse.

Et særligt problem har været de forsinkelser, der følger af kravet om oversættelse af TBR til alle EU-sprog. Problemet er blevet forværret ved udvidelsen af Unionen. Gennem harmoniserede standarder kan problemets omfang måske mindskes.

Der har været vanskeligheder med vedligeholdelse af TBR efter at de er vedtaget. Formelt kan ændringer ikke finde sted uden en proces svarende til vedtagelse af en ny fælles teknisk forskrift. For ISDN og GSM har man anvendt den pragmatiske løsning at udsende vejledende bemærkninger, der klargør de pågældende CTR. Bemærkninger har imidlertid ingen retlig status. Der bør overvejes en effektiv procedure til kontrolleret vedligeholdelse af CTR på grundlag af erfaringerne. En mulig løsning kunne være baseret på den officielle corrigendum-procedure.

3.6 Harmoniserede standarder og fælles tekniske forskrifter

Direktiv 91/263/EØF er baseret på de principper, der er fastlagt i Rådets resolution af 7. maj 1985 om den nye metode til teknisk harmonisering og standarder. Efter disse principper skal harmoniseringen af lovgivningen begrænses til vedtagelse af sådanne væsentlige krav, som er i almenhedens interesse. Udarbejdelse af harmoniserede standarder på grundlag af disse væsentlige krav overdrages til standardiseringsorganer. Når disse harmoniserede standarder overholdes, kan man gå ud fra, at der er overensstemmelse med de pågældende væsentlige krav.

Direktiv 91/263/EØF afviger fra den klassiske model efter den nye metode ved at pålægge fælles tekniske forskrifter baseret på obligatoriske standarder. Begrundelsen fremgår af direktivets indledende betragtninger:

"hvad angår de væsentlige krav for, hvorledes udstyr skal kunne fungere sammen med offentlig telenet, og i begrundede tilfælde gennem sådanne net, er det generelt kun muligt at opfylde sådanne krav ved anvendelse af entydige tekniske løsninger; disse løsninger skal derfor være bindende;"

Skønt det i denne betragtning anføres, at udstyret kun kan fungere sammen med nettet ved hjælp af en unik (entydig) teknisk løsning, indebærer forbeholdet "generelt", at undtagelser til denne generelle regel er mulige.

Dette synspunkt støttes af direktivets artikel 6, stk. 2, hvor det bestemmes, at

"Kommissionen vedtager ... bestemmelser til klarlæggelse af, hvilken type terminaludstyr, der skal omfattes af fælles tekniske forskrifter..."

Heraf følger, at terminaludstyr kun er genstand for en fælles teknisk forskrift, hvis denne anses for nødvendig. Det er op til Kommissionen at udpege de tilfælde, hvor terminaludstyr kun kan bringes til at fungere sammen med nettet ved hjælp af en unik teknisk løsning, og stille forslag om tilsvarende fælles tekniske forskrifter til ACTE-udvalget. I alle andre tilfælde gælder principperne i den nye metode i deres helhed. I tilfælde, hvor en fælles teknisk forskrift er til skade for udbygningen af den europæiske typegodkendelsesordning, kan Kommissionen foreslå, at der anvendes harmoniserede standarder.

Kommissionen indtager derfor følgende standpunkt: når der ikke foreligger en fælles teknisk forskrift, men derimod en relevant harmoniseret standard, som er refereret i EF-tidende, antages det, at terminaludstyret er i overensstemmelse med de væsentlige krav i direktiv 91/263/EØF, artikel 4. Terminaludstyr, som er i overensstemmelse disse væsentlige krav, kan påføres EF-mærke og frit omsættes i EU. Foreligger ingen teknisk fælles forskrift, kan det enten være fordi dens udarbejdelse er forsinket eller fordi der ikke kræves nogen fælles teknisk forskrift.

Uagtet den klare stillingtagen fra Kommissionen i denne sag er det visse medlemsstaters opfattelse, at harmoniserede standarder ikke kan anvendes som ovenfor beskrevet, dels som følge af, at der skal afledes nationale lovregler af direktivets bestemmelser, dels disse staters fortolkning af EU-lov. Der er desuden udtryk tvivl om, hvorvidt det er praktisk muligt at anvende harmoniserede standarder på konsekvent måde. De medlemsstater, der har forbehold over for brug af harmoniserede standarder, holder på, at det er yderst vigtigt at sikre, at ny lovgivning er fri for flertydighed.

3.7 Konkurrence mellem udpegede laboratorier

Medlemsstaterne er i færd med at over for Kommissionen at udpege ikke blot nationale bemyndigede organer, men også udpegede laboratorier. Det vil være nyttigt, om medlemsstaterne desuden anmelder organisationer, som er akkrediteret til at udføre kontrol til godkendelse af kvalitetsstyringssystemer i henhold til direktiv 91/263/EØF, bilag III og IV.

Hvad angår bemyndigede organer, er en liste over disse offentliggjort i EF-tidende¹⁵. Listen indeholder 18 poster, som dækker de 10 daværende medlemsstater foruden Østrig, Finland, Norge og Sverige.

Efter at have gennemgået godkendelsesproceduren kan laboratorierne ved udpegelsen enten tildeles CTR eller TBR som deres arbejdsområde.

Eftersom producenterne også kan vælge bemyndigede organer, er konkurrencen således begyndt mellem laboratorier og bemyndigede organer. Det er yderst vigtigt, at laboratorierne reelt er uafhængige, herunder, at de ikke modtager økonomisk støtte som del af en større organisation eller tværgående støtte knyttet til andre arbejdsopgaver. For at markedet skal have tillid, er fuld uafhængighed og gennemsigtighed især vigtig når et udpeget prøvningslaboratorium tidligere har været en del af netoperatørens overordnede organisation. Kommissionen vil endvidere sikre, at den gensidige anerkendelse af godkendelser og resultater i praksis fungerer rimeligt godt og med fuld gensidighed mellem medlemsstaterne.

3.8 Mulighed for løbende tilpasning af processer, der støtter direktiverne

Der har lydt kritik af beslutningstempoet i spørgsmål vedrørende direktivets gennemførelse. Dette skyldes til dels emnets kompleksitet og de mange forskellige interessegrupper både i og mellem medlemsstaterne. Et eksempel på denne kompleksitet er den fastlæggelse af, hvad der er et egentligt "væsentligt" krav som defineret efter direktivets artikel 4; heri indgår overvejelser af teknisk, forskriftsmæssig, markedsføringsmæssig, retlig og prøvningsmæssig art ud over fuld forståelse af intentionerne med direktivet. Alt dette skal finde sin afklaring i et miljø, hvor teknologi, markeder og politikken for myndighedsforskrifter ændrer sig hurtigt.

Spørgsmål af ovenstående art løses af de forskellige organer, der er beskrevet i bilag 1, og koordineres af Kommissionen efter forudgående drøftelse med ACTE. Da de fleste af de berørte organer repræsenterer alle de forskriftsudstedende og økonomiske aktører, kan processen blive omstændelig, således at den går langsomt og undertiden kommer ud af kurs.

Efter at de nævnte spørgsmål er afklaret, kan der komme yderligere forsinkelser som følge af art og ydeevne af de redskaber, der anvendes til gennemførelse af beslutninger, således kommissionsbeslutninger. Ofte

---

¹⁵ EFT nr. C203 af 23.07.1994

anmodes om juridiske responsa, som kan medføre yderligere forsinkelse.

Skønt mange af de forsinkelser, der opstår under løsning af problemerne, måske er uundgåelige, foreslås det, at følgende punkter tages i betragtning ved en eventuel revision af de nugældende direktiver:

Hvis en opgave ser for kompleks ud, bør den forenkles.

Der må tilstræbes den rette balance mellem kravenes omfang, bestemmelsernes vægt og omfanget af overvågningen.

Processerne må forbedres, eventuelt ved hjælp af teknikker som Business Process Re-engineering.

3.9 Overensstemmelsesprøvning

Der er udtrykt betænkelighed ved de vanskeligheder, der har været med at sikre ensartet anvendelse af direktivets procedurer medlemsstaterne imellem. For at sikre ensartet fortolkning af direktivet er der givet mandat til den europæiske prøvnings- og certificeringsorganisation til udarbejdelse af "Håndbog i gennemførelse af overensstemmelsesprøvning vedrørende direktiv 91/263/EØF". Denne håndbog er blevet udarbejdet af medlemmer af ADLNB. I hovedsagen er håndbogen blevet anset for en nyttig klargøring af direktivets bestemmelser. Det har været den almindelige opfattelse, at fortolkningen i håndbogens tillæg 2 var for tung. Denne indvending er imødekommet ved omarbejdning af denne del af håndbogen.

4. FREMTIDSPERSPEKTIVER

Ordningen er blevet kritiseret for at være ekstremt stiv, og det er indvendt, at direktiverne i praksis ikke altid ligeligt imødekommer behovene hos alle parter, således kunder i boligområder, erhvervskunder, terminalproducenter, netudstørsproducenter, nye driftsselskaber, etablerede driftsselskaber og forskriftstudstedere. Producenterne har indvendt, at telekommunikationsbranchen har ændret sig i en sådan grad, at der ikke længere er brug for så streng en typegodkendelsesordning. Dette er måske korrekt. Endvidere er det blevet bemærket, at store sektorer af markedet ikke er omfattet, f.eks. analoge telefoner og PABX. Erfaringen med gennemførelsen af dette direktiv og de kommentarer, Kommissionen har modtaget fra de forskellige berørte parter, leder Kommissionen til den konklusion, at det kan være nødvendigt at tage følgende punkter op igen:

4.1 Væsentlige krav

Det hører til grundprincipperne i den nye metode, at harmonisering af lovgivningen indskrænkes til vedtagelse af væsentlige sikkerhedskrav (eller andre krav, der tjener almenhedens interesse).

Et af de væsentlige krav, der er fastlagt ved direktiv 91/263/EØF, terminalens evne til at fungere sammen med nettet og, i berettigede tilfælde, terminalernes evne til at fungere sammen via nettet. Det er imidlertid et spørgsmål, i hvor høj grad evnen til at fungere sammen bør bibeholdes som et væsentligt krav i dette direktiv.

På den ene side kræves det i bestemmelserne om transeuropæiske net i artikel 129 b), 129 c) og 129 i) at man opnår fuld gavn af det transeuropæiske net ved at "fremme sammenkobling og samfunktion af nationale net samt adgang til sådanne net". Disse mål ville styrkes ved at blive suppleret med et europæisk enhedsmarked for kompatible terminaler. Ændringerne i myndighedsbestemmelser og markeder for nye netudbydere betyder, at det bliver stadig vanskeligere at operere med den gamle definition af udtrykket "offentligt net" i denne forbindelse. Krav om sammenkobling og samfunktion kan i alle tilfælde spille ind ved omdefinering af "væsentlige krav".

Desuden bør der tages tilbørligt hensyn til borgernes beskyttelse. For eksempel forudsætter benyttelse af det europæiske nødopkaldsnummer "112", at nummeret kan kaldes, at man kan komme i forbindelse med den pågældende alarmcentral, at det er muligt at meddele og gentage, hvilken nødsituation der er tale om, og at den opkaldende kan modtage instrukser. Desuden kunne nævnes sporing eller fejlopkald, opfangelse og undtagelsesbestemmelsen vedrørende den offentlige sikkerhed i traktatens artikel 36.

Andre godkendelsesordninger som den amerikanske synes imidlertid at fungere godt trods en mere begrænset definition af, hvad der er "væsentligt", og der er et udbredt ønske om, at typegodkendelser gøres enklere og mindre omkostningskrævende.

Både disse spørgsmål og andre – således eventuelle forskrifter vedrørende andre emner, f.eks. terminaler til personer med særlige behov – taler for en grundig gennemgang af, hvad der egentlig skal forstås ved "væsentligt", og af de ordninger, der skal sikre overensstemmelse med kravene, navnlig CTR og brug af harmoniserede standarder. Kommissionen har iværksat en sådan gennemgang.

4.2 Procedurer til overensstemmelsesprøvning: tid til forenkling

Direktivets procedurer til overensstemmelsesprøvning er blevet kritiseret for at være komplicerede, langstrakte og kostbare. Hertil kan føjes, at kompleksiteten af sådanne procedurer kan fremme opståen af et gråt marked.

Der er to måder at tage disse spørgsmål op på:

For det første bør man fastholde det princip at anvende modellerne svarende til den overordnede metode, der i forvejen henvises til i direktiverne. Hver af procedurerne kunne dog tages op igen med det formål at lempe kravene således som de er givet i de nuværende bilag. Desuden ville det være særdeles ønskeligt at se nøje på rationalet for selve prøvesagerne. Yderligere kunne en række nærmere angivne prøvningssekvenser overlades til producentens erklæring i overensstemmelse med modul A. I denne proces kan de bemyndigede organer fastholde princippet om sikring i form af en forhåndsvurdering. En sådan tretrins lempelse er fuldt på linje med direktivernes ånd.

For det andet man i teorien tænke sig en procedure baseret på fuld tillid til producentens erklæring.

Dette ville indebære:

- selvdeklaration fra producent eller importør: ifølge modul A attesteres det i EF-overensstemmelseserklæringen, at det pågældende produkt opfylder de relevante fælles tekniske forskrifter eller harmoniserede standarder. Et bemyndiget organ meddeler efterfølgende administrativ godkendelse på grundlag af denne selvdeklaration. Det bemyndigede organ fører register over sådanne selvdeklarationer, som er tilgængeligt for alle andre bemyndigede organer eller nationale myndigheder. Efter gennemførelse af denne procedure kan producenten påføre overensstemmelsesmærket på terminalen og bringe den på markedet.
- en sådan a posteriori betragtning vil kræve intensiv overvågning af markedet og strenge sanktioner over den producent, der har afgivet en falsk erklæring. I de fleste nationale retssystemer kan afgivelse af falsk erklæring til en offentlig myndighed medføre strafferetligt, administrativt og civilretligt ansvar.

Der er imidlertid meget delte og stærke meninger om a priori kontra a posteriori vurderinger. Navnlig hvad angår radiokommunikation synes det på

det nærmeste umuligt at forlade sig på a posteriori vurderinger. Det må derfor overvejes at undersøge den første af de ovenfor skitserede veje.

Det kan meget vel vise sig nødvendigt, at medlemsstaterne foretager en mere effektiv overvågning af markedet for at opveje en eventuel forenkling af procedurerne til overensstemmelsesprøvning.

4.3 Ændringer af direktivets anvendelsesområde

I direktivets nuværende anvendelsesområde skelnes mellem terminaludstyr beregnet for tilslutning til et offentligt net og udstyr, der ikke er beregnet for tilslutning til et offentligt net. Med fremkomsten af private telenet, navnlig i erhvervssektoren som beskrevet i en nylig rapport, der er forelagt ETSI's tekniske udvalg for erhvervsmæssig telekommunikation, er det nødvendigt at tage tilstrækkeligt hensyn til eksistensen af dette store og hurtigt voksende marked i direktivernes målsætning.

4.4 Rationalet for et direktiv for radioudstyr

Som allerede nævnt falder visse typer radioudstyr ikke ind under direktivets anvendelsesområde. Den frie bevægelighed af sådant udstyr kan imidlertid lovligt bremses af nationale myndigheder af grunde vedrørende eventuel skadelig interferens. Radiospektret er en begrænset ressource, og effektiv udnyttelse af radiofrekvensspektret følger et væsentligt krav, som kan berettiggø vedtagelse af harmoniseringsforanstaltninger på fællesskabsplan.

Mobiltelekommunikation er i dag hele teleområdet mest blomstrende sektor. Erhvervslivet får større effektivitet i hverdagen ved at indføre lukkede radiobrundergrupper, der giver de ansatte mulighed at bevæge sig frit omkring, samtidig med at de er i stadig kontakt med deres kontorer. Producenterne har derfor et tvingende behov for harmoniserede og stabile retlige rammer, som gør det muligt for dem at skabe stærke økonomier med storskalafordele på dette nye strategiske marked.

Der er klar præference for, at der ikke bliver tale om et særskilt radiodirektiv, men at eventuelle særlige bestemmelser for radioterminaler indgår i ét samlet terminaldirektiv. Med dette for øje vil Kommissionen foretage en ændring af de direktiver, hvori der kan fastlægges en harmoniseret typegodkendelsesordning for kommunikationsterminaludstyr, som udnytter telekommunikationsspektret. Det bliver nødvendigt med nøje afgrænsning mellem administration af spektrumtildelingen og elektromagnetisk kompatibilitet. Spektrumtildeling formodes under alle omstændigheder fortsat at falde uden for anvendelsesområdet af et terminaldirektiv.²⁴

4.5 Forholdet til ETSI

De harmoniserede standarder, som er opstillet med hensyn til de pågældende væsentlige krav, overdrages til de anerkendte standardiseringsorganer ETSI/CEN/CENELEC. Hidtil har de fleste fælles tekniske forskrifter helt og holdent været baseret på grundlag af TBR udarbejdet og godkendt af ETSI, skønt CENELEC har været inddraget i visse aspekter af elektromagnetisk kompatibilitet. Forholdet til ETSI er derfor af særlig interesse. Eftersom Kommissionen har særlig status som repræsentant i ETSI, anerkendes samarbejdet på det administrative plan af begge parter som effektivt, fagligt og tilfredsstillende. På det tekniske plan har ETSI af en række grunde, som der er redegjort for i de foregående afsnit, været ude af stand til at afslutte en række opgaver inden for de oprindeligt fastlagte frister.

Det er Kommissionens opfattelse, at arbejdsrutinerne i ETSI's udvalg for erhvervsmæssig telekommunikation (IC/STC) kan gøres mere effektive inden for ETSI's nuværende procedureregler.

Endvidere viser erfaringen, at vedligeholdelse af vedtagne TBR skal tildeles høj prioritet.

På forslag af højniveauarbejdsgruppen besluttede ETSI's generalforsamling for nylig en vigtig omstrukturering inden for ETSI, hvorved ovenstående kritikpunkter imødekommes.

4.6 Liberalisering af infrastruktur

Som allerede nævnt er den nuværende typegodkendelseslovgivning baseret på begrebet det offentlige telenet. Sikkerheden af dette net og af dets harmoniske funktion sammen med det tilsluttede udstyr blev betragtet som et offentligt anliggende, der nødvendiggør regulerende bestemmelser, da det repræsenterer en uhyre stor investering, som tjener særlige nationale interesse.

Direktivets definition af denne offentlige infrastruktur går imidlertid klart på det gamle telekommunikationsmiljø, hvor nettet var en statslig infrastruktur. Skønt dette forhold siden har ændret sig i nogle medlemsstater, hvor teleinfrastrukturen er liberaliseret eller privatiseret, godtages definitionen dog som fortsat gyldig ud fra den tankegang, at udtrykket "offentlig" ikke henviser til ejerskabet, men til infrastrukturens åbenhed for offentligheden. Følgelig anses enhver teleinfrastruktur, som er åben for hele offentligheden på ensartet grundlag (og underkastet ONP-forpligtelser) for en offentlig teleinfrastruktur, der bør være beskyttet af myndighedsbestemmelser.

På baggrund af den forestående liberalisering af infrastrukturen vil der være brug for tage disse definitioner op til revision. Liberaliseringsordningerne vil give anledning til fremkomst af en mængde netoperatører, der ikke nødvendigvis har samme størrelse eller samme funktion og dermed forpligtelser. Det nuværende regelmiljø vil kræve omfattende ændringer for

at kunne håndtere denne situation.

Den nuværende definition af terminaludstyr bygger på eksistensen af harmoniserede offentlige net. Falder dette begreb bort, bliver det meget vanskeligt at skelne mellem en omskifter og en terminal, da der i termineringspunktet af det ene net kan være omskifterudstyr fra et andet net eller en anden tjenesteleverandør. Skellet mellem terminaludstyr og infrastrukturudstyr bliver stadig sværere at opretholde.

Indbyrdes forbindelse mellem alle infrastrukturer bliver ligesom interoperabilitet af tjenester og applikationer stadig vigtigere, da begge egenskaber er væsentlige for udnyttelsen af informationsinfrastrukturen, som det allerede fremhæves i Bangemann-rapporten.

Det er værd at lægge mærke til, at ONP-direktiverne, der under de nuværende ordninger regulerer forholdet mellem netoperatør og tjenesteudbydere, tager udgangspunkt i den situation, at netoperatøren er et monopol eller indtager en dominerende stilling og derfor vil være tilbøjelig til at hæmme konkurrencen ved at nægte adgang til sit net eller ved at anvende tekniske specifikationer, der ikke giver mulighed for sammenkobling af net eller interoperabilitet af tjenester.

I dette liberaliserede miljø, hvor mange flere aktører vil udbyde en stadig større række net-tjenester, vil oprettelse af et harmoniseret enhedsmarked for teleterminaler indebære betydelige udfordringer. Med harmoniserede standarder vil man sikre alle økonomiske aktører, der berøres af telekommunikation, således at de bliver i stand til at udnytte informations-samfundet. Under visse omstændigheder kan overensstemmelsesvurdering imidlertid lige så godt være baseret på overholdelse af væsentlige krav, uden at der foreligger en TBR (teknisk basis for regelfastsættelse). Således bør de bemyndigede organer udnævnt af medlemsstaterne tilskyndes til at udnytte denne mulighed i de tilfælde, hvor behovet findes på markedet og der endnu ikke er udarbejdet nogen TBR.

Det fremtidige store antal indbyrdes konkurrerende netværksudbydere forventes at føre til udbydelse af nye innovative tjenester og intelligent udnyttelse af abonnentgrænsefladerne. For at bibeholde et fællesskabsdækkende marked med mange udbydere må man undgå "indelåsning" eller "bundtning" af tjenester og udstyr. Der kræves derfor balance mellem regulering og konkurrence. Dette kan bedst ske gennem den fremtidige licensordning.

5. KONKLUSIONER OG ANBEFALINGER

Med direktiv 91/263/EØF oprettedes et indre marked i terminaludstyrsektoren.

Udstyr, som er tilbørligt typegodkendt i én medlemsstat, kan frit markedsføres og tilsluttes nettet i den øvrige del af Fællesskabet.

Med vedtagelse af 11 fælles tekniske forskrifter (CTR) har Kommissionen givet mulighed for en betydelig grad af harmonisering i sektoren, og det bemærkes med tilfredshed, at yderligere 12 fælles tekniske forskrifter er på vej.

På baggrund af den senere tids udvikling i sektoren er direktivet blevet kritiseret for i visse henseender at være tungt arbejdende og ude af proportioner med det tilsigtede mål.

Ordningen kan bringes til bedre at modsvare markedets faktiske behov under forudsætning af

- nedskæring af væsentlige krav til et absolut minimum,
  - bedre vejledning om myndighedsforskrifter,
  - mere effektiv høringsproces.
- hurtigere udarbejdelse af harmoniserede standarder,
  - således at relevante standarder foreligger til tiden.
- - lempelse af procedurerne til overensstemmelsesprøvning,
  - reel omkostningsbaseret typegodkendelse,
  - fuld harmonisering af kriterierne for akkreditering.
- indførelse af regler for radioterminaludstyr, der anvender spektrets telekommunikationsdel:
  - effektiv horisontal udnyttelse af frekvensspektret,
  - muligheder for at skabe stærke økonomier med storskalafordele på dette nye, strategiske marked.

Den første anbefaling, der har baggrund i omfanget af ovenstående punkter, er en dybtgående revision af de to direktiver for at tilpasse dem til markedets nye dynamik og de fremtidige behov i det europæiske informationsfund.

Med de øvrige tre anbefalinger tilstræbes at give mulighed for en øjeblikkelig forbedring med hensyn til ovenstående punkter, medens revisionen af direktiverne står på.

ANBEFALINGER

Med baggrund i omfanget af de i denne statusrapport påpegede problemer og de ændringer, miljøet har undergået siden direktiverne oprindeligt blev udformet, anbefales følgende:

Anbefaling nr. 1:

Der anbefales at begge direktiver gennemgås grundigt og i nødvendigt omfang ændres for at tilpasse dem efter markedets nye dynamik og det europæiske informationssamfunds behov i de kommende ti år. Der bør tages fuldt hensyn til foreliggende og påtænkt horisontal lovgivning samt udviklingen inden for liberalisering af infrastrukturen.

I mellemtiden kan nogle af de mere presserende spørgsmål tages op gennem følgende mere kortsigtede tiltag.

Med følgende anbefalinger tilstræbes størst mulig synergi mellem de direkte involverede aktører med det formål at mindske det efterslæb, som der desværre er tale om i dag. Med disse anbefalinger sigtes mod forbedringer med øjeblikkelig virkning.

- På standardiseringsområdet har erfaringen vist, at de forskriftsmæssige krav, der punkt for punkt svarer til de væsentlige krav fastlagt i begge direktiver, ikke effektivt formidles videre til standardiseringsorganisationerne, navnlig ETSI. Der er mulighed for væsentligt at forbedre de nuværende procedurer, som indebærer at kommunikationen går gennem ETSI's ansvarlige for TBR (teknisk basis for regelfastsættelse), en ETSI-rapportør og en sagsbehandler i TRAC, hvorfra der rapporteres tilbage til Kommissionen. De konstaterede forsinkelser og forskellige fortolkningsmuligheder ville få mindre omfang, hvis der, så snart eventuelle relevante problemer var udpeget, gik underretning til ét enkelt administrativt informationscenter i Kommissionen. Dette leder frem til følgende anbefaling:

Anbefaling nr. 2:

Med henblik på at give bedre vejledning til standardiseringsorganisationerne, navnlig ETSI, vedrørende myndighedsforskrifternes afgrænsning, målsætning og krav erstattes den nuværende kommunikationslinje af ét enkelt administrations- og informationscenter i Kommissionen.

Kommissionen vil naturligvis fortsat tage hensyn til alle parter interesser, herunder branchen, forskriftsudstedende myndigheder og driftsselskaber.

- Hvad angår rettidig udformning af teknisk grundlag for forskrifter (TBR), har det vist sig, at ETSI's procedurer medfører unødige forsinkelser, navnlig de, hvorefter man når til enighed og træffer beslutninger efter offentlig

høring. Der menes at kunne spares megen tid, hvis der i disse beslutninger på alle niveauer i ETSI tages hensyn til den endelige afstemning. Man bør revidere hele processen lige fra udarbejdelse af udkast til rammeerklæring til offentliggørelse i form af nationale myndighedsforskrifter. Disse forhold omfattes af følgende anbefaling:

Anbefaling nr. 3:

Med sigte på de betydelige forsinkelser, som forårsages af de nuværende arbejdsmetoder til udarbejdelse af fælles tekniske forskrifter (CTR), bør man revidere processer og beslutningstagning på alle niveauer ved opstilling af CTR, således at der tages hensyn til nødvendigheden af enighed ved den endelige afstemning, og således at man altid begrænser anvendelsesområdet til de pågældende væsentlige krav.

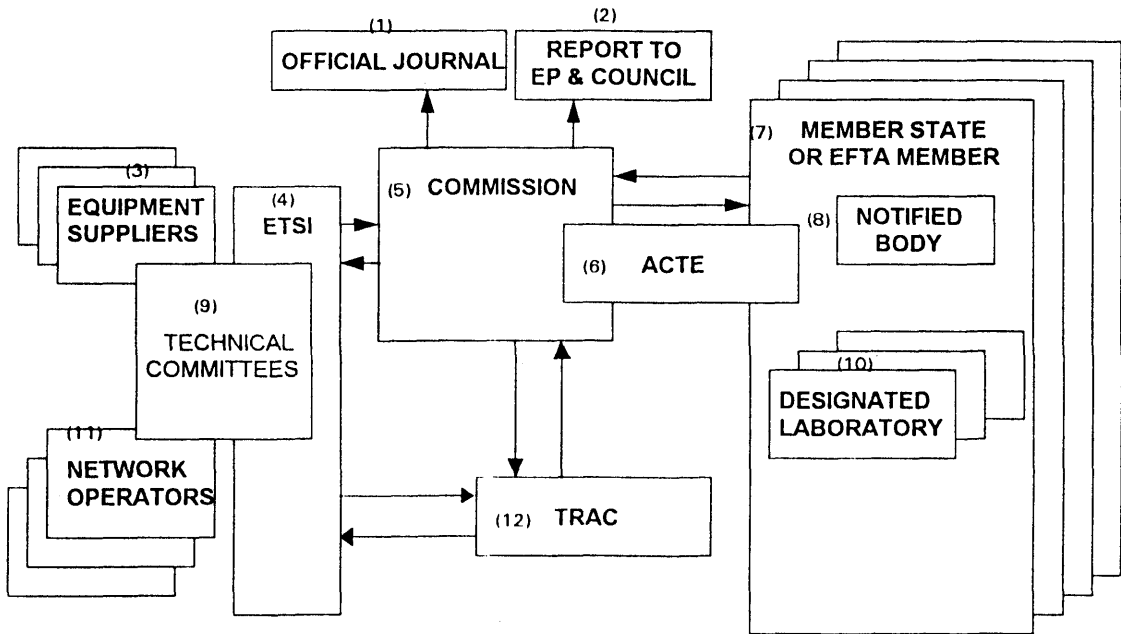
- Det fremgår, at den betydelige tid, der går fra vedtagelse af et udkast til foranstaltning i ACTE-udvalget til foranstaltningens offentliggørelse i EF-tidende, til dels skyldes, de tekniske specifikationer omfattet af beslutningerne skal oversættes til alle Fællesskabets sprog af Kommissionens oversættelsestjeneste. Den samlede proces vil gå væsentligt hurtigere, hvis kun selve beslutningen oversættes.

For at afhjælpe dette forhold henvises til anbefaling nr. 3, der har direkte en parallel i vedføjede udkast til Rådsafgørelse (se udkast til Rådsafgørelse, afsnittet "opfordrer Kommissionen", punkt c):

Anbefaling nr. 4:

For at Kommissionens beslutninger kan foreligge i bedre tid, bør Kommissionens tjenestegrene indskrænke kravene om oversættelse af bilagene til disse beslutninger til et minimum, idet der tages tilbørligt hensyn til de retlige forpligtelser knyttet til fælles tekniske forskrifter.

AKTØRERNE OG SYSTEMET

Den samlede proces, herunder samråd, er vist i følgende diagram:

Aktørerne og systemet

- 1 EF-tidende
- 2 Melding til EP og Rådet
- 3 Udstyrsleverandører
- 4 ETSI
- 5 Kommissionen
- 6 ACTE
- 7 Medlemsstat eller EFTA-medlem
- 8 Bemyndiget organ
- 9 De tekniske udvalg
- 10 Udpeget laboratorium
- 11 Netoperatører
- 12 TRAC

ACTE: Udvalget for godkendelse af terminaludstyr (Approvals Committee for Terminal Equipment) oprettedes for at rådgive Kommissionen i bestræbelserne på at harmonisere de tekniske standarder for terminaludstyr. ACTE har som formand en repræsentant for Kommissionen og er sammensat af delegationer fra alle medlemsstaterne. Udvalget er rådgivende. Der kan anmodes om udtalelse fra udvalget på to forskellige måder. Man kan dels anmode om en udtalelse af generel karakter, om nødvendigt ved afstemning. Udtalelsen bestemmes blot af holdningen hos flertallet ved afstemningen. Alternativt, når der specielt er tale om hvilken type terminaler, som der skal opstilles fælles tekniske forskrifter for, og vedrørende den senere udtalelse om det af Kommissionens repræsentanter foreslåede udkast til foranstaltninger, afgives udtalelsen ved flertal i henhold til traktatens artikel 148, stk. 2. Stater, som deltager i TRAC og ETSI samt EFTA-staterne opfordres til at udsende delegationer til ACTE med observatørstatus. Disse delegationer deltager i hele ACTE's arbejde bortset fra det, der vedrører udstedelse af forskrifter. Udvalget arbejder efter de samme regler som alle andre udvalg, som har en repræsentant for Kommissionen som formand. Disse regler omfatter afstemningsprocedurer, repræsentation, beslutningsdygtige flertal m.v.

ETSI: Det Europæiske Institut for Telestandarder (European Telecommunications Standards Institute) har over 300 medlemmer fra alle dele af telesektoren og modtager som medlemmer alle stater i CEPT's geografiske områder (det

kontinentale Europa). Blandt ETSI's aktiviteter er udarbejdelse af TBR (teknisk basis for regelfastsættelse) på mandat af Kommissionen og på grundlag af en eller flere europæiske telestandarder (ETS). ETSI har ansvaret for vedligeholdelse af de standarder, der henvises til i fælles tekniske forskrifter.

TRAC Udvalget for anvendelse af telekommunikationsbestemmelser (Telecommunications Regulations Application Committee) yder på anmodning af Kommissionen rådgivning i forbindelse med udarbejdelse af teknisk ensartede rammer for CTR og udarbejdelse af rammeerklæringer for TBR. TRAC består hovedsagelig af delegationer, som repræsenterer forskriftsudstedende myndigheder fra hver medlemsstat samt fra EFTA og visse andre europæiske lande. TRAC's øvrige ansvarsområder ligger uden for de fælles tekniske forskrifter, herunder rådgivning til ETSI om arbejdsplanen.

ADLNB: Sammenslutningen af udpegede laboratorier og bemyndigede organer (Association of Designated Laboratories and Notified Bodies) modtager som medlemmer alle udpegede laboratorier og bemyndigede organer. De udpegede laboratorier er ansvarlige for afprøvning og de bemyndigede organer for typegodkendelse af teleudstyr i henhold til de pågældende nationale lovgivning. ADLNB er et forum, hvor udpegede laboratorier og bemyndigede organer frit kan udveksle information og drøfte spørgsmål vedrørende brug af procedurer til overensstemmelsesprøvning (se afsnit 3.1).

Medlemsstater: Medlemsstaternes myndigheder har ansvar for udpegelse af de bemyndigede organer og udpegede laboratorier, for tilbørlig akkreditering og for gennemførelse af passende national lovgivning til harmonisering af markedet for teleterminaler. De skal sikre, at nationale prøvningsordninger, således som disse gennemføres af bemyndigede organer og udpegede laboratorier, er begrænset til de væsentlige krav, der er fastlagt i de fælles tekniske forskrifter. De har endvidere ansvar for overvågning af markedet og for at sikre, at udstyret kun kan bringes på markedet, hvis det bliver markedsført korrekt.

For at opfylde de internationale forpligtelser, der er fastlagt i GATT, forpligter Kommissionen sig til at foretage anmeldelse af hver fælles teknisk forskrift, før denne offentliggøres i EF-tidende. Disse anmeldelser stiles til GATT's udvalg for tekniske handelshindringer. Anmeldelserne sker i henhold til GATT-TBT-aftalens artikel 2.5.2, idet fælles tekniske forskrifter udgør en teknisk bestemmelse "*som kan have væsentlig handelsmæssig virkning for de øvrige parter*". Det skal bemærkes, at fælles tekniske forskrifter ikke falder ind under artikel 4 i GATT-TBT-aftalen om standarders udarbejdelse, vedtagelse og anvendelse.

BILAG 2 ANTAL PERSONER I EUROPA MED SÆRLIGE BEHOV

I Europa er der ca. 100 millioner ældre og 50 millioner handicappede ifølge "The forgotten Millions: Access to telecommunications for people with disabilities" (1994, Kontoret for De Europæiske Fællesskabers officielle publikationer, Luxembourg), idet opgørelsen omfatter følgende former for nedsat funktion:

Svagføre

Rullestolsbrugere	2.800.000
Personer, der ikke kan gå uden hjælp	45.000.000

Hørehæmmede

Døve	1.00.000
Tunghøre	80.000.000

Synshæmmede

Blinde	1.100.000
Svagsynede	11.500.000

Tale- og sproghæmmede

Talehæmmede	2.300.000
Sproghæmmede	5.600.000
Ordblinde	25.000.000
Intellektuelt hæmmede	30.000.000

Andre former for nedsat motorisk funktion

Manglende brug af fingre	1.100.000
Manglende brug af den ene arm	1.100.000
Nedsat styrke	22.500.000
Nedsat koordinationsevne	11.500.000

Alle ovennævnte former for funktionsnedsættelse har indvirkning på benyttelsen af teletjenester – handicappede udgør helt klart en væsentlig del af telemarkedet.

BILAG 3 FORTEGNELSE OVER BEMYNDIGEDE ORGANER

Denne fortegnelse repræsenterer situationen, således som den er indberettet indtil 31. oktober 1995. Med mellemrum vil opdaterede fortegnelser blive offentliggjort i EF-tidende. Den aktuelle situation både vedrørende bemyndigede organer og udpegede laboratorier fremgår ved opslag under det pågældende bemyndigede organ.

FORTEGNELSE OVER BEMYNDIGEDE ORGANER

Navn og adresse	ID-nr.	Ansvarlig for følgende produkter	Ansvarlig for følgende procedurer/moduler	Bilag i direktiverne
NATIONAL STANDARDS AUTHORITY OF IRELAND Ns ai, Gasnevin IRL -Dublin 9	0050	Alt teleterminaludstyr	Typeundersøgelse Typeoverensstemmelse Produktionskvalitet Fuld kvalitetsstyring	Bilag I Bilag II Bilag III Bilag IV
ISTITUTO ITALIANO DEL MARCHIO DI QUALITA -IMQ Sisfema CSQ V. Quintiliano 43 I -20138 Milano	0051	Alt teleterminaludstyr	Kvalitetsstyring af produktionen Fuld kvalitetsstyring	Bilag III Bilag IV
DIRECTION GENERALE DES POSTES ET TELECOMMUNICATIONS 20 Avenue de Ségur F - 75700 Paris	0165	Alt teleterminaludstyr	Kvalitetsstyring af produktionen Fuld kvalitetsstyring	Bilag I Bilag II Bilag III Bilag IV
ISPETTORATO GENERALE DELLE TELECOMUNICAZIONI IGT Viale America 201 I -00144 Roma	0166	Alt teleterminaludstyr	Typeundersøgelse Typeoverensstemmelse	Bilag I Bilag II
HOOFDDIRECTIE TELECOMMUNICATIE EN POST - DIRECTIE OPERATIO NELE ZAKEN Postbus 450 NL - 9700 Al Groningen	0167	Alt teleterminaludstyr og satellitjordstationsudstyr	Typeafprøvning Typeoverensstemmelse	Bilag I Bilag II

Navn og adresse	Identifikation snr.	Ansvarlig for følgende produkter	Ansvarlig for følgende procedurer/moduler	Bilag i direktiverne
BRITISH APPROVALS BOARD FOR TELECOMMUNICATIONS BAB T Claremont House, 34 Molesey Road, Hersham, Walton-on-Thames Surrey U K - KT12 4RQ	0168	Alt teleterminaludstyr	Typeafprøvning Typeoverensstemmelse Kvalitetsstyring af produktionen	Bilag I Bilag II Bilag III Bilag IV
TELESTYRELSEN Holsteinsgade 63 DK - 2100 København	0170	Alt teleterminaludstyr	Typeafprøvning Typeoverensstemmelse	Bilag I Bilag II
BUNDESAMT FÜR ZULASSUNGEN IN DER TELEKOMMUNIKATION BZT Postfach 10 04 43 D - 66004 Saarbrücken	0188	Alt teleterminaludstyr	Typeafprøvning Typeoverensstemmelse Kvalitetsstyring af produktionen Fuld kvalitetsstyring	Bilag I Bilag II Bilag III Bilag IV
DELTA DANSK ELEKTRONIK, LYS & AKUSTIK Venlighedsvej 4 DK - 2970 Hørsholm	0199	Alt teleterminaludstyr	Kvalitetsstyring af produktionen Fuld kvalitetsstyring	Bilag III Bilag IV
DIRECCION GENERAL DE TELECOMUNICACIONES Plaza de la Cibeles S/N Palacio de Comunicaciones E -28014 Madrid	0341	Alt teleterminaludstyr og satellitjordstationsudstyr	Typeafprøvning Typeoverensstemmelse Kvalitetsstyring af produktionen Fuld kvalitetsstyring	Bilag I Bilag II Bilag III Bilag IV
KEMA NV Kwaliteitssystemen Postbus 9035 Utrechtseweg 310 NL - 6800 Et Arnhem	0344	Alt teleterminaludstyr og satellitjordstationsudstyr	Kvalitetsstyring af produktionen Fuld kvalitetsstyring	Bilag III Bilag IV
SWEDISH NATIONAL TESTING AND RESEARCH INSTITUTE SP Box 857 S -501 15 Borås	0402	Teleterminaludstyr for tilslutning til det offentlige analoge net, bortset fra PABX	Typeafprøvning Typeoverensstemmelse	Bilag I Bilag II

Navn og adresse	ID-nr.	Ansvarlig for følgende produkter	Ansvarlig for følgende procedurer/moduler	Bilag i direktiverne
SIS CERTIFIERING AB Box 3295 S - 103 66 Stockholm	0412	Alt teleterminaludstyr	Kvalitetsstyring af produktionen Fuld kvalitetsstyring	Bilag III Bilag IV
SEMKO AB Box 1103 S -164 22 Kista	0413	Telefaxapparater og telefaxmodemer Modemer, herunder eksterne og interne i PC og lap top, computerudstyr med teletilslutning Alarmudstyr med teletilslutning Fjernkontrol og kontroludstyr med teletilslutninger, telefax-omskiflere, terminaler til handicappede, nummersendere	Typeoverensstemmelse	Bilag II
INSTITUTO DAS COMUNICACOES DE PORTUGAL ICP Avenida José Malhoa, Lote 16832 P - 1000 Lisboa	0415	Alt teleterminaludstyr	Typeafprøvning Typeoverensstemmelse Kvalitetsstyring af produktionen Fuld kvalitetsstyring	Bilag I Bilag II Bilag III Bilag IV
SUOMEN STANDARDISOIMISLIITTO SFS SERTIFIOINTIOSASTO (FINNISH STANDARDS ASSOCIATION) SFS -CERTIFICATION DEPARTMENT Maistraatin portti 2 FIN - 00240 Helsinki	0416	Alt teleterminaludstyr	Kvalitetsstyring af produktionen Fuld kvalitetsstyring	Bilag III Bilag IV
COMLAB Comlab P.O. Box 96 NL - 2007 Kjeller	0436	Alt teleterminaludstyr	Typeafprøvning Typeoverensstemmelse	Bilag I Bilag II

Navn og adresse	ID nr.	Ansvarlig for følgende produkter	Ansvarlig for følgende procedurer/moduler	Bilag i direktiverne
ÖSTERREICHISCHER VERBAND FÜR ELEKTROTECHNIK (ÖVE) Esc henbachgasse 9 A - 1010 Wien	0462	Alt teleterminaludstyr	Typeafprøvning Typeoverensstemmelse Kvalitetsstyring af produktionen Fuld kvalitetsstyring	Bilag I Bilag II Bilag III Bilag IV
INSTITUT BELGE DES SERVICES POSTAUX ET DES TELECOMMUNICATIONS IBPT Avenue de l'Astronomie 14 Boîte 21 B - 1030 Bruxelles	0468	Alt teleterminaludstyr	Typeafprøvning Typeoverensstemmelse Kvalitetsstyring af produktionen	Bilag I Bilag II Bilag III
SERVICE DE L'ENERGIE DE L'ETAT SEE B.P. 10 L - 2010 Luxembourg	0499	Alt teleterminaludstyr og satellitjordstationsudstyr	Typeafprøvning Typeoverensstemmelse Kvalitetsstyring af produktionen Fuld kvalitetsstyring	Bilag I Bilag II Bilag III Bilag IV
TELECOMMUNICATIONS ADMINISTRATION CENTRE TAC P.O. Box 53 FIN -00211 Helsinki	0523	Alt teleterminaludstyr	Typeafprøvning Typeoverensstemmelse	Bilag I Bilag II
DANSK STANDARD Baunegardsvej 73 DK - 2900 Hellerup	0527	Alt teleterminaludstyr	Kvalitetsstyring af produktionen Fuld kvalitetsstyring	Bilag III Bilag IV
NATIONAL TELECOMMUNICATIONS COMMISSION (NTC) 60, Kiffisias Avenue GR -15125 Maroussi	0544	Alt teleterminaludstyr	Typeafprøvning Typeoverensstemmelse	Bilag I Bilag II

Bilag 4 EFT-henvisninger for vedtagne fælles tekniske forskrifter (CTR)

	TBR	Henvisning i EFT-tidende
GSM-tilslutning	TBR 5	(EFT nr. L 8 94/11/EC)
GSM-telefoni	TBR 9	(EFT nr. L 8 94/12/EC)
DECT-tilslutning	TBR 6	(EFT nr. L 194 94/471/EC)
DECT-telefoni	TBR 10	(EFT nr. L 194 94/472/EC)
ONP 2 Mbit/s faste linjer, ustruktureret	TBR 12	(EFT nr. L 194 94/470/EC)
ONP 64 kbit/s faste linjer	TBR 14	(EFT nr. L 339 94/821/EC)
ISDN basistilslutning, overgangsforanstaltning		(EFT nr. L 329 94/797/EC)
ISDN primært tilslutning, overgangsforanstaltning		(EFT nr. L 329 94/796/EC)
ERMES	TBR7	(EFT nr. L 182 95/290/EC)

ISSN 0254-1459

KOM(96) 114 endelig udg.

DOKUMENTER

DA

15 06

Katalognummer : CB-CO-96-127-DA-C

ISBN 92-78-01784-1

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer

L-2985 Luxembourg